

ZÁVEREČNÉ STANOVISKO

(Číslo: 435/2013-3.4/jm)

vydané Ministerstvom životného prostredia SR podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších prepisov

I. Základné údaje o navrhovateľovi

1. Názov

EUROVIA – Kameňolomy, s.r.o.

2. Identifikačné číslo

36 574 988

3. Sídlo

Hlinská 40, 011 18 Žilina

II. Základné údaje o navrhovanej činnosti

1. Názov

Liptovská Porúbka – Malužiná, ťažba a úprava stavebného kameňa

2. Účel

Účelom navrhovanej činnosti je pokračovanie v ťažbe nevyhradeného nerastu stavebného kameňa melafýru banskou činnosťou – ťažbou v lome na výhradnom ložisku určeného dobývacím priestorom Liptovská Porúbka (ďalej len „DP Liptovská Porúbka“) podľa príslušných ustanovení zákona č. 44/1988 Zb. banský zákon v znení neskorších predpisov. DP Liptovská Porúbka – lom Malužiná sa nachádza v katastrálnom území obce Liptovská Porúbka na severných svahoch pohoria Nízke Tatry v doline Svidovo pri obci Malužiná. Navrhovaná činnosť predstavuje kontinuitu prebiehajúcej ťažby povrchovou banskou činnosťou na základe platného Plánu otvárky, prípravy a dobývania ložiska, ktorý bol pre obdobie rokov ťažby 2008 – 2019 schválený rozhodnutím Obvodného banského úradu v Banskej Bystrici č. 1563-3393/511Bo-Go/2007 z 4.12.2007 v rozsahu od 200 000 do 650 000 ton za rok (v priemere 350 000 t/r) a na ploche 15,5 ha.

3. Užívateľ

EUROVIA – Kameňolomy, s.r.o., Hlinská 40, 011 18 Žilina

4. Umiestnenie

Kraj: Žilinský

Okres: Liptovský Mikuláš

Obce: Liptovská Porúbka, Malužiná

Navrhovaná činnosť sa má vykonávať na parcelách k.ú. Liptovská Porúbka KN C č. 1870/1, 1870/2, 1870/9, 1870/10, 1870/11 vedených ako ostatná plocha (natrvalo vyňatá z funkcie lesných pozemkov). Uvedené parcely nie sú len vo vlastníctve navrhovateľa (ťažobnej organizácii) ale aj v súkromnom vlastníctve najmä Urbárskeho pozemkového spoločenstva Hybe, Urbárskeho spolku Nižná Boca ako i jednotlivých malých súkromných vlastníkov.

DP Liptovská Porúbka sa nachádza v chránenom území – ochrannom pásme Národného parku Nízke Tatry (ďalej len „NAPANT“). NAPANT bol vyhlásený nariadením vlády SSR č. 119/1978 Zb. o Národnom parku Nízke Tatry v znení nariadenia vlády SR č. 182/1997 Z.z. Ochranné pásmo NAPANT sa chráni v 2. stupni ochrany podľa § 13 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Vyhlásenie národného parku v roku 1978 reflektovalo plochu DP a jeho bezprostredné okolie a tento priestor nebol zahrnutý do chráneného územia. Pri obnove vyhlásenia NAPANT v roku 1997 podľa zákona č. 287/1994 Z.z. bolo uvedené územie otvorenej prevádzky a ťažby nevhodne zahrnuté do ochranného pásma národného parku s druhým stupňom ochrany.

5. Termín začatia a skončenia prevádzky navrhovanej činnosti

Termín začatia prevádzky navrhovanej činnosti predstavuje kontinuitu banskej činnosti bez prerušenia a v súčasnosti sa vykonáva na základe schválenia Plánu otvárky, prípravy a dobývania a súčasne aj povolenia na banskú činnosť vydané OBÚ Banská Bystrica od roku 2009 do roku 2019.

6. Stručný popis technického a technologického riešenia

Základné údaje o navrhovanej činnosti

DP Liptovská Porúbka ako výhradné ložisko bol určený v roku 1965 rozhodnutím vtedajšieho Ministerstva stavebníctva ČSSR pre spol. Československý kameňoprúmysl zn. 0299/65 z 30.8.1966. Následným rozhodnutím Ministerstva stavebníctva SSR č. 2706/IO-Be z 21.10.1982 boli zmenené a upresnené hranice DP Liptovská Porúbka. V súčasnosti je vlastníkom DP a ťažobných práv navrhovateľ (EUROVIA – Kameňolomy s.r.o. Košice), ktorý vykonáva všetky práce súvisiace s banskou činnosťou na základe vlastných oprávnení.

Ťaženou surovinou sú lávové paleobazalty - melafýry, ktoré tu predstavujú tri hlavné petrografické typy - celistvé jemnozrnné až strednozrnné melafýry, melafýrové porfyrity a mandľovcové melafýry. Vyrobené drvené kamenivo svojimi fyzikálno – mechanickými vlastnosťami spĺňa podmienky vhodnosti platných STN pre využitie kameniva do betónov, mált, pri výstavbe ciest a železníc. Vhodnosť kameniva pre konkrétne účely je doložená atestovými skúškami. Bilančné zásoby nerastnej suroviny – stavebného kameňa boli klasifikované priebežným výpočtom zásob, posledné boli chválené zásoby rozhodnutím ministerstva č. 413/96-min z 08.03.1996 v objeme cca 38 mil. m³, z toho cca 15 mil. m³ predstavujú voľné zásoby nerastnej suroviny. V roku 2012 v Pláne otvárky, prípravy a dobývania ložiska (ďalej len „POPD“) sa uvádza cca 13 mil. m³ dobývateľných, voľných zásob. V inej časti správy o hodnotení sa uvádza, že značný objem viazaných zásob je pri vhodnej technológii ťažby vyťažiteľných v prípade, že budú vytvorené predpoklady na takúto ťažbu.

Výkaz hlinito - kamenitej suťovej skrývky na neťaženej ploche DP Liptovská Porúbka je pomerne nízky s odhadom cca 85 tis. m³. Tento objem predstavuje množstvo skrývky, ktorá sa bude musieť odstrániť pre navrhovanú pokračujúcu ťažbu.

Spôsob ťažby

Lom je v súčasnosti rozfáraný viacerými etážami (8 – 9 etáží) a 14-timi z 18 ťažobných rezov. Tieto sú navzájom sprístupnené vnútroareálovými komunikáciami a celý DP Liptovská Porúbka je takto sprístupnený na ďalšie využitie. Výškovým lom je značne členitý od bázy lomu vo výške cca 750 m n.m. až po najvyššie rezy vo výške cca 1120 m n.m. Prípravné práce v rámci navrhovanej činnosti sa budú vykonávať v troch fázach. V prvej fáze budú vybudované nové

prístupové cesty jednak z úrovne 959 m n.m. na úroveň 990 m n.m. pre uvoľnenie časti zásob na ťažobných rezoch E-945 a E-970 a z úrovne 1062 m n.m. na úroveň 1120 m n.m. pre sprístupnenie ťažobných rezov E-1070, E-1095, E-1120 a vytvorenie ich otvárok. V druhej fáze budú odstránené porasty, ktoré sa nachádzajú na ťažobných rezoch E-1120 až E-890 v ich celom rozsahu. Tieto lesné porasty boli už v predchádzajúcom období trvalo vyňaté z funkcií lesa a predstavujú lesnými drevinami porastené ostatné plochy na nelesných pozemkoch. V tretej fáze bude odťažený skrývkový materiál z príslušných ťažobných rezov a odvezený na depóniu skrývky. Skrývkové práce budú vykonávané postupne podľa postupu dobývania na jednotlivých ťažobných rezoch. Následne sa bude postupovať technickým riešením otvárkou ťažobných rezov, ktoré budú pozostávať z vytvorenia pracovných plošín o rozmeroch cca 30 x 30 m tak, aby bola zabezpečená stabilita dobývacích a dopravných strojov a zariadení a zaistená bezpečnosť pracovníkov. Dobývanie ložiska bude realizované postupom dobývania od najvrchnejšieho ťažobného rezu E-1120 po najspodnejší ťažobný rez E-775. Postup dobývania na jednotlivých ťažobných rezoch bude realizovaný až po dosiahnutie záverných svahov ťažobných rezov.

Spôsob ťažby sa nemení od súčasného postupu. Navrhovaná činnosť je charakterizovaná ako banská činnosť. Dobývacou metódou bude rozpojovanie horniny ťracími prácami veľkého a malého rozsahu. Odstrely (2 – 4 krát mesačne alebo podľa potreby) sa realizujú aby pripravili adekvátne množstvo rozpojenej suroviny v časovom slede a na zabezpečenie neustáleho prísunu pre spracovanie suroviny na technologickej linke. Navrhovateľ vykonáva ťracie práce na základe vlastných oprávnení s narábaním s ťravinami a banskými prácami.

Úprava surovín

Rozpojená surovina sa bude upravovať primárnou a sekundárnou úpravou a finalizáciou spracovania konečných výrobkov. Na drvenie a vyrábanie frakcií stavebného kameniva sa používa sústava drvičov, vybračných podávačov a triedičov, ktoré vyrábajú podľa potreby viacero základných frakcií stavebného kameniva na existujúcej technologickej linke, do ktorej je základná rúbanina dopravená nákladnými autami navrhovateľa po vnútroareálovej sieti ciest. V prevádzke lomu na jeho bazálnej ploche je v súčasnosti umiestnená a v prevádzke trojstupňová technológia úpravy. V prvom stupni úpravy je kamenivo tunelovým odberom dopravované pásom na odhliňovací hrubotriedič. Ďalej je surovina ďalej triedená na vibračnom triediči. V druhom stupni úpravy je základná frakcia podrvená a dopravnými pásmi odvedená na vibračný triedič, kde sa triedia frakcie, ktoré sú uskladnené v expedičných zásobníkoch. Vytvárajú sa tu zásoby frakcií 0/32, 32/63, 63/125, 63/125, 32/63, 0/32. Zo zásobníkov je materiál buď priamo určený na expedíciu na nákladné vozidlá, alebo je cez podávače pravidelným dávkovaním odoberaný na dva kusy zberných dopravníkov. Tieto prepravujú kamenivo do kužeľových drvičov, odkiaľ podrvené sú dopravníkmi premiestnené na skládku s tunelovým odberom. V treťom stupni úpravy je nadsitná frakcia pomocou sklzu uskladnená v expedičnom zásobníku frakcie. Medzisitná frakcia je cez sklz sypaná do expedičného zásobníka frakcie alebo do zásobníka 16/22. Podsitný podiel je určený na ďalšie triedenie odkiaľ sú jednotlivé frakcie uskladňované v zásobníkoch a to frakcie 0/4, 4/8, 8/16.

Súčasťou výrobnéj technológie spracovania surovín je kapotáž s odprašovacím zariadením, ktorým je vybavená sekundárna i terciálna linka. Primárna časť linky je kropená vodou na zníženie prašnosti a emisií prachu do okolia. Technologická voda sa odoberá z vlastnej studne alebo z priľahlého toku – Svidovský potok.

Skladovanie upravenej suroviny

Jednotlivé frakcie sa krátkodobo skladujú v zásobníkoch jednotlivých frakcií tak, aby sa nevytvárali veľké zásoby, ale aby sa operatívne dopĺňali požiadavky stavebného trhu po jednotlivých frakciách stavebného kameniva. Expedíciu frakcií zo skladových síl zabezpečuje nakladací pás. Zo síl sa jednotlivé komodity nakladajú na nákladné autá cez meracie a kontrolne

zariadenia a cez administratívu sa distribuujú. Jednotlivé silá sú zabezpečené proti znehodnoteniu uskladnených výrobkov.

Doprava rúbaniny v rámci lomu

Doprava v rámci lomu je riešená vlastnými dopravnými prostriedkami – nákladnými autami a kratšie vzdialenosti dopravnými pásmi. Na dopravu sa využíva technologická cestná sieť v rámci areálu lomu alebo v jeho vyčlenenom priestore, ktorá sa prispôsobuje ťažbe a morfológii lomu. Doprava navrhovanej činnosti bude využívať jestvujúce kapacity a technologické možnosti.

Doprava mimo lom

Doprava a distribúcia komodít je zabezpečovaná z lomu po prístupovej upravenej ceste, ktorá je napojená na cestu I/72. Odvoz komodít si zabezpečujú najmä zákazníci vlastnými nákladnými autami. Intenzita dopravy v optime ťažby je v priemere 160 prejazdov denne. V prípade navýšenia požiadaviek sa produkciu z ťažby sa priamoúmerne zvýši aj doprava z lomu. S tým sa aj nárazovito a priamoúmerne zvýši aj produkcia emisií z dopravy. Z účelovej spevnenej cesty z lomu sa doprava rozdeľuje na ceste I/72 v smeroch na Liptov (Kráľova Lehota cca 90%) a smerom na Malužinú, sedlo Čertovica a Pohronie. Pri maximálnych kapacitách ťažby navrhovanej činnosti bude doprava z lomu v hodnotách cca 310 prejazdov nákladných aut za deň. V navrhovanej činnosti je očakávaný prírastok z dopravy viac-menej identický so súčasnou dopravou z lomu.

Množstvo a charakter odpadov z ťažby

Týmto spôsobom ťažby nevzniká znečistená surovina alebo odpad z ťažobného priemyslu podľa zákona č. 514/2008 Z.z. o odpadoch z ťažobného priemyslu.

Menšie množstvo odpadov vzniká pri technologickej údržbe strojných zariadení a vo veľmi malej miere aj zmesový komunálny odpad zo sociálno-administratívnej časti činností navrhovateľa. Tento odpad je riešený v súlade s platnými predpismi vrátane zabezpečeného dočasného skladu nebezpečného odpadu.

Ostatná činnosť

Ostatná činnosť súvisí s prevádzkou lomu a úpravou surovín. V objekte sa nachádza aj údržba a dielne, administratívne a obslužné zariadenia a ostatné súvisiace objekty. Tieto činnosti nie sú predmetom navrhovanej činnosti a predstavujú súbor nevyhnutných servisných činností. Prevádzkový a ostatné dokumenty navrhovateľa tieto problémy riešia v súlade s predpismi a sú predmetom pravidelnej kontroly a hodnotenia.

To sa týka aj súčasného zabezpečenia ropných látok, ktoré sa používajú pri ťažbe a budú sa využívať aj v navrhovanej činnosti. Ropné látky (pohonné hmoty a mazivá) sú zabezpečené v zmysle platnej legislatívy a pravidelne kontrolované.

Spotreba vody a zdroje vody

Navrhovaná činnosť nevykazuje zvýšené nároky na spotrebu vody. Pitná voda a voda pre hygienické účely je zabezpečovaná z dostupného zdroja pre cca 21 zamestnancov v lome. Odpadová voda sa odvádza do žumpy a likviduje na zmluvnom základe. V príprave je uvedenie do prevádzky vlastnej ČOV.

V prevádzke lomu sa nachádza studňa z ktorej sa odoberá podzemná voda využívaná ako úžitková voda. Odber vody zo studne nedosahuje hodnoty, ktoré by ovplyvnili režim podzemných vôd. Zrážková voda v lome sa gravitačne a prirodzenou cestou akumuluje do Svidovského potoka.

Nároky na energetické zdroje

Prevádzka je elektrifikovaná a hlavná spotreba elektrickej energie je viazaná na pohon zariadení spracovania surovín, tepelnú a ostatnú spotrebu. Elektrina je privádzaná do prevádzky cez trafostanice z 22kV vedenia, vonkajšie vedenie prípojky je v dĺžke 1100 m.

Činnosť po ukončení ťažby a rekultivácia ťažobného priestoru

Činnosť pri ukončení ťažby spočíva v zahľadení následkov banskej činnosti a to najmä realizáciou plánu sanácie a rekultivácie DP Liptovská Porúbka. Nakoľko navrhovaná činnosť je etapou ťažby v krátkodobom horizonte a ani následne sa neuvažuje s ukončením ťažby v danom DP Liptovská Porúbka, navrhovateľ sa v súčasnosti nezaobrá v detailoch rekultiváciou vyťaženého priestoru. Na druhej strane sa však bude požadovať aj v intenciách nastávajúcej činnosti prispôbiť ťažbu vzneseným požiadavkám na takú morfológiu lomu, aby sa umožnila asistovaná revitalizácia a ekologická reštaurácia už vyťažených priestorov a/alebo v dlhodobom horizonte aj po ukončení ťažby. Preto sa bude požadovať rozpracovanie a úprava POPD pre navrhovanú činnosť v nadväznosti na ďalšie obdobia v intenciách dohodnutých riešení na rekultiváciu vyťaženého priestoru.

III. Popis priebehu posudzovania

1. Vypracovanie správy o hodnotení

Navrhovaná činnosť je podľa prílohy č. 8 zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) zaradená do kapitoly č. 1: Ťažobný priemysel, položka č. 11. Lomy a povrchová ťažba a úprava kameňa, ťažba štrkopiesku a piesku, časť A, od 200 000 t/rok alebo od 10 ha záberu plochy a podlieha povinnému hodnoteniu.

Rozsahom hodnotenia určenom Ministerstvom životného prostredia SR (ďalej len „MŽP SR“) č. 4168/2009-3.4/gn z 23.04.2009 sa stanovilo, že pre ďalšie hodnotenie vplyvu navrhovanej činnosti sa požaduje dôkladné zhodnotenie nulového variantu (stav, ktorý by nastal, ak by sa navrhovaná činnosť neuskutočnila) a variantov a ich kombinácií uvedených v predložennom zámere v ktorých budú zohľadnené pripomienky predložené k zámeru. Pri zhodnotení a porovnaní variantov je potrebné zaviesť iné označenie ako bolo uvedené v zámere, kde variant rešpektujúci biotop európskeho významu so zachovaním scenérie krajiny za hrebeňom bol nesprávne označený ako nulový variant. Zároveň sa pripúšťa zhodnotenie a porovnanie viacerých variantov, resp. subvariantov s ohľadom na kvantitatívny a kvalitatívny záber chráneného územia v pomere s plošným a kvalitatívnym výskytom nerastnej suroviny, na základe výsledkov geologického prieskumu a podrobného výskumu biotopov v hraniciach dobývacieho priestoru.

Správa o hodnotení navrhovanej činnosti na životné prostredie „Malužiná - Liptovská Porúbka, ťažba a úprava stavebného kameniva“ (ďalej len „správa o hodnotení“) bola vypracovaná podľa § 31 a prílohy č. 11 zákona spoločnosťou ENVIGEO a.s. Banská Bystrica, riešitelia v zložení RNDr. J. Schwarz, Ing. M. Gembalová, Mgr. M. Pilko a L. Houda v spolupráci s externými spolupracovníkmi, autormi doplnkových analýz, štúdií a expertíz. Súčasťou správy o hodnotení sú priložené doplnkové početné grafické a textové prílohy.

2. Rozoslanie a zverejnenie správy o hodnotení

Správa o hodnotení bola rozoslaná 14.08.2012 na vyjadrenie rezortným orgánom, povoľujúcemu orgánu, dotknutým orgánom a dotknutým obciam Liptovská Porúbka a Malužiná, a tieto boli súčasne vyzvané na zabezpečenie spoločného prerokovania s verejnosťou.

Správa o hodnotení bola zverejnená na internetovej stránke MŽP SR www.enviroportal.sk dňa 09.08.2012.

3. Prerokovanie správy o hodnotení s verejnosťou

Verejné prerokovanie navrhovanej činnosti sa uskutočnilo v zasadačke Obecného úradu Liptovská Porúbka spoločne s obcou Malužiná dňa 18.09.2012. Z verejného prerokovania bol vykonaný Zápis a tento bol listinnou formou so sprievodným listom Obecného úradu Malužiná č. 244/2012 dňa 24.09.2012 zaslaný na MŽP SR.

Verejné prerokovanie správy o hodnotení navrhovanej činnosti bolo oznámené verejnosti na úradných tabuliach oboch obcí v zmysle zákona. Občania oboch dotknutých obcí sa mali možnosť oboznámiť so správou o hodnotení ako i celkovou navrhovanou činnosťou minimálne 30 dní od doby zverejnenia oznámenia na úradných tabuliach obcí. V tejto dobe, a ani neskôr, neboli vznesené žiadne pripomienky od obyvateľov obcí. Verejného prerokovania sa zúčastnili z dotknutej verejnosti len starostka obce Liptovská Porúbka p. J. Gazdičová a za obec Malužiná starosta obce p. Š. Firášek. Na verejnom rokovaní sa podľa zápisu nezúčastnili žiadni z obyvateľov dotknutých obcí.

Verejné prerokovanie prebehlo podrobnou informáciou o navrhovanej činnosti ako i oboznámením výsledkov hodnotenia jej dopadov na životné prostredie a zdravie obyvateľstva uvedených v správe o hodnotení. Informácie predniesli zástupcovia navrhovateľa a autori správy o hodnotení zo spol. ENVIGEO a.s. Banská Bystrica. Uvedení zástupcovia dotknutých obcí nevzniesli žiadne pripomienky, otázky, požiadavky alebo námety k prezentovanej správe o hodnotení. Súčasťou zápisu z verejného prerokovania je prezenčná listina zúčastnených.

4. Stanoviská, pripomienky a odborné posudky, predložené k správe o hodnotení

MŽP SR v rámci pripomienkového konania rozoslalo 14.08.2012 so sprievodným listom č. 514/2012-3.4/gn správu na zaujatie stanoviska podľa § 35 ods. 1 zákona nasledovným dotknutým subjektom - rezortnému orgánu - Ministerstvu hospodárstva SR, povoľujúcemu orgánu - Obvodnému banskému úradu v Banskej Bystrici, dotknutým obciam Liptovská Porúbka a Malužiná, Ministerstvu životného prostredia SR - odboru geologického práva a zmluvných vzťahov, Žilinskému samosprávnemu kraju a ostatným dotknutým orgánom štátnej správy.

Podľa § 35 zákona boli do termínu spracovania posudku doručené na MŽP SR nižšie uvedené relevantné písomné stanoviská:

Ministerstvo hospodárstva SR, odbor energetickej a surovínovej politiky, (list č. 926/2012-3210 z 02.09.2012):

Konštatuje, že správa o hodnotení je kvalitne spracovaná a je evidentná snaha prekladateľa o maximálne zladenie požiadaviek ochrany prírody a krajiny a požiadaviek využitia nerastného bohatstva v území. Zo správy je zrejmé, že ložisko disponuje dostatočným množstvom geologických zásob stavebného kameňa s vhodnými fyzikálno-mechanickými vlastnosťami. Správa o hodnotení potvrdila východiská zámeru a preto z hľadiska princípov realizácie surovínovej politiky odporúčajú správu o hodnotení prijať a zámer realizovať v optimálnom variante.

Obvodný banský úrad Banská Bystrica, (list č. 1275-2380/2012 z 10.09.2012):

Úrad vydáva stanovisko, kde z hľadiska posúdenia vplyvov na životné prostredie nemá pripomienky k predloženej správe podľa zákona. OBÚ v Banskej Bystrici sa pri riešení ďalšieho využívania lomu Malužiná navrhuje postupovať podľa druhého variantu tak, aby navrhovateľ mohol vydobýť všetky vyťažiteľné zásoby, alebo podstatnú časť z nich.

Obec Liptovská Porúbka, (list číslo 514/2012-3.4 z 06.09.2012):

Obec Liptovská Porúbka zastúpená Mgr. J. Gazdičovou, starostkou obce vydáva záväzné stanovisko, ktorým prehlasuje, že k správe o hodnotení navrhovanej činnosti ako dotknutá obec nemá námietky.

Obec Malužiná, (list č. 244/2012 zo dňa 24.09.2013):

Obec Malužiná po verejnom prerokovaní, nakoľko neboli vznesené žiadne pripomienky od občanov nemá námietky k zámeru a dáva podporné stanovisko k navrhovanej činnosti.

Žilinský samosprávny kraj, odbor dopravy a regionálneho rozvoja, (list č.5494/2012/OdaRR-002 z 17.09.2012):

ŽSK ako dotknutý orgán vydáva stanovisko, v ktorom uvádza: účelom navrhovanej činnosti je pokračovanie už v existujúcej povrchovej ťažbe na ložisku stavebného kameňa – paleobazaltu v dobývacom priestore Liptovská Porúbka, k.ú Liptovská Porúbka. Pokračovaním ťažby dôjde k zásahu do biotopu európskeho významu a k prekročeniu hrebeňa postupom lomu. Uvedená správa o hodnotení na rozdiel od zámeru obsahuje pohľadovú štúdiu a podrobnejšie sa zaoberá vplyvom na kvalitu scenérie a hodnotu dotknutej krajiny.

Posudzovaný investičný zámer je navrhovaný v prírodne cennom území Národného parku Nízke Tatry, kde územný plán Žilinského regiónu navrhuje nadradenú funkciu ochrany prírody v súlade s platnou legislatívou.

Na základe uvedeného ŽSK odporúča realizovať variant 1 rozšírenia priestoru lomu Malužiná – Liptovská Porúbka, ktorý nespôsobí narušenie scenérie krajiny a nedôjde k zásahu do biotopu európskeho významu.

Ministerstvo životného prostredia SR, sekcia ochrany prírody a tvorby krajiny, odbor výkonu štátnej správy, (list č. 7261/2012-2.2., 43753/2012 z 18.09.2012):

Stanovisko je spracované na základe vyžiadaného odborného stanoviska ŠOP SR z augusta 2012. Cieľom posudzovanej činnosti je pokračovanie existujúcej povrchovej ťažby v rámci schváleného dobývacieho priestoru ložiska stavebného kameňa – paleobazaltu (melafýru) Liptovská Porúbka, vo výrobnom stredisku Malužiná.

Posudzovaná činnosť sa nachádza v druhom stupni ochrany – ochrannom pásme NAPANT. Navrhovaná činnosť je posudzovaná variantne. Variantnosť riešenia je založená na ďalšom postupe ťažobných prác (variant 1 a 2) a na technológii úpravy výroby kameniva (variant A a B). Z pohľadu záujmov ochrany prírody nás zaujíma iba variantnosť založená na ďalšom postupe ťažobných prác.

Variant 1 rešpektuje vyjadrenia dotknutých orgánov štátnej správy a vzdá sa časti vyťažiteľných zásob, ktoré sa nachádzajú v určenom dobývacom priestore ale ležia pod plochou, na ktorej sú zistené biotopy európskeho významu. Variant 2 uvažuje s vyťažením všetkých vyťažiteľných zásob, pričom dôjde k zásahu do biotopu európskeho významu a jeho následnej prirodzenej (asistovanej resp. podporovanej) sukcesii.

Navrhovaná činnosť nezasahuje do žiadneho z území európskeho významu ani do žiadneho chráneného vtáčieho územia. V blízkosti posudzovanej činnosti sa nachádzajú tieto územia európskeho významu: SKUEV0302 Ďumbierske Nízke Tatry, SKUEV0300 Skribňovo a SKUEV0310 Kráľovohoľské Nízke Tatry, ktorých predmet ochrany realizáciou posudzovanej činnosti nebude ovplyvnený.

Mimo území európskeho významu sa v posudzovanej lokalite vyskytujú tieto biotopy európskeho významu: 9130 (Ls5.1) Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy, 9180 (Ls4) Lipovo-javorové sutinové lesy, ktoré by boli dotknuté realizáciou variantu 2. Pri dodržaní zásad rekultivácie môže však byť výsledná mozaika biotopov blízka pôvodným lesným biotopom s vysokou biodiverzitou.

MŽP SR po preštudovaní správy o hodnotení odporúča navrhovanú činnosť realizovať vo variante 1. Zdôvodnenie tohto variantu ako optimálneho z pohľadu záujmov ochrany prírody je v tom, že okrem toho, že nebude mať vplyv na územia NATURA 2000, nedôjde pri ňom ani k poškodeniu biotopov 9130 a 9180.

Ministerstvo životného prostredia SR, odbor štátnej geologickej správy, (list č. 45287/2012 z 30.08.2012):

K správe o hodnotení zasielajú stanovisko v ktorom sa uvádza, že predložený materiál formálne odpovedá prílohe č. 11 zákona a sú v ňom akceptované a zapracované všetky pripomienky, ktoré sa uviedli v stanovisku k zámeru listom č. 13383/09-9.3 z 25.03.2009. K spracovaniu kapitol týkajúcich sa geologickej problematiky nemajú žiadne pripomienky.

Krajský úrad životného prostredia v Žiline, (list č. 2012/01265/Gr z 12.09.2012):

Úrad predkladá stanovisko pričom sa uvádza a odvoláva na zoznam predchádzajúcich vyjadrení k uvedenej ťažbe. Rozhodnutím KÚŽP Žilina č. 2007/01366/Ja bol vydaný súhlas podľa dokumentácie „POPD vyhradeného ložiska melafýru Liptovská Porúbka – Malužiná / DP Liptovská Porúbka na roky 2008 – 2019“ a to s podmienkou „.... *nevykonávať banskú činnosť v lome Liptovská Porúbka – Malužiná za hrebeňom JV od kameňolomu, t.j. rešpektovať hranicu biotopu európskeho významu v celom rozsahu*“. Rozhodnutie platí do 31.12.2019.

K správe o hodnotení má úrad nasledovné pripomienky:

1. V správe chýba podrobné vyhodnotenie jednotlivých vplyvov navrhovanej činnosti pre jednotlivé varianty (kap. C.V Porovnanie variantov),
2. Rozsah hodnotenia určený MŽP SR nebol dostatočne splnený, body 2.2.5, 2.2.8,
3. Z hľadiska požiadavky nezasahovať do biotopov európskeho významu bola spracovaná štúdia „Analýza stavu biotopov európskeho významu v areáli dobývacieho priestoru Liptovská Porúbka – Malužiná“, ktorá odporúča presné vymedzenie hranice samotného lomu, ako aj biotopov a nárazníkovej zóny ešte zachovalých biotopov, ktoré by nemali byť ovplyvnené ťažbou,
4. Za neopodstatnené považuje úrad závery pohľadovej štúdie, ktorá otvorením hrany lomu predpokladá „*zlepšenie výhľadu na vzdialenejšie lokality*“, čo vzhľadom na scenériu krajiny s otvoreným lomom vs. blízkosť územia NPR Ohnište s 5. st. ochrany úrad považuje za irelevantné,
5. V správe nie je jednoznačne určený optimálny variant, všetky varianty sa považujú za realizovateľné.

KÚŽP v Žiline vo svojom predchádzajúcom stanovisku k zámeru doporučoval a stále doporučuje ukončenie ťažby pred dosiahnutím horizontu a začatie rekultivácie už narušeného prostredia. Ide predovšetkým o zásah do biotopov európskeho významu, atakovanie územia NAPANT a NPR Ohnište nie len z hľadiska narušenia reliéfu a krajinného pohľadu, ale aj prašnosti, hlučnosti. Keďže činnosť trvá, sú dlhodobo zaťažované všetky zložky životného prostredia a povolením ďalšej ťažby by tento stav stále pretrvával.

Krajský úrad pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie Žilina, (list č. 2012/01960-002 z 07.09.2012):

Úrad vo svojom stanovisku konštatuje, že rozšírením priestoru ťažby dôjde k zvýšeniu dopravnej frekvencie nákladných vozidiel zabezpečujúcich odvoz produkcie (zámer uvažuje o cca 310 prejazdov nákladných aut denne). Prístupová komunikácia z lomu sa pred obcou Malužiná pripája na cestu I/72.

Úrad nemá k správe o hodnotení zásadné pripomienky. Bez ohľadu na výber variantu sa bude v ďalších stupňoch projektovej dokumentácie požadovať kapacitné posúdenie križovatky prístupovej cesty z lomu a cesty I/72, nakoľko zo správy nevedia posúdiť nárast dopravy oproti súčasnému stavu. Požadujú tiež rešpektovať všetky pripomienky majetkového správcu cesty I/72 – Slovenskej správy ciest Bratislava.

Krajský lesný úrad v Žiline, (list č. 2012/00667-04/CHO z 17.09.2012):

Konštatuje, že KLÚ nie je dotknutým orgánom a z uvedeného dôvodu sa k predmetnej správe nevyjadruje. správa o hodnotení bola preto odstúpená na vyjadrenie na Obvodný lesný úrad v Liptovskom Mikuláši.

Obvodný úrad životného prostredia v Liptovskom Mikuláši, (list č. A/2012/01803-002-CEN z 19.09.2012):

Úrad vydáva súhrnné stanovisko k správe o hodnotení nasledovne:

Úsek štátnej ochrany prírody a krajiny: z pohľadu záujmov chránených zákonom o ochrane prírody a krajiny orgán štátnej správy ochrany prírody a krajiny nemá námietok k predloženej správe o hodnotení.

Úsek štátnej vodnej správy: z pohľadu záujmov chránených vodným zákonom orgán štátnej vodnej správy nemá námietky k predloženej správe o hodnotení.

Úsek štátnej správy odpadového hospodárstva: z pohľadu záujmov chránených zákonom o odpadoch orgán štátnej správy odpadového hospodárstva nemá námietky k predloženej správe o hodnotení.

Úsek štátnej správy ochrany ovzdušia: z pohľadu záujmov chránených zákonom o ochrane ovzdušia orgán štátnej správy ochrany ovzdušia nemá námietky k predloženej správe o hodnotení.

Obvodný lesný úrad v Liptovskom Mikuláši, (list č. OLÚ 12/00240-2RJ z 21.08.2012):

Na základe predloženej správy OLÚ zasiela nasledovné stanovisko:

Ťažbová organizácia EUROVIA - Kameňolomy, s.r.o. v súvislosti s ťažbou stavebného kameňa v hraniciach dobývacieho priestoru rieši stret záujmov ťažby s ochranou prírody a krajiny. Prekročením hrebeňa postupom lomu by došlo k zásahu do biotopu európskeho významu. Územie, o ktoré chce ťažobná spoločnosť rozšíriť ťažbu je v hraniciach dobývacieho priestoru na vysporiadaných pozemkoch vedených v KN ako ostatná plocha. V prípade, ak by predmetným rozšírením dobývacích priestorov došlo k zásahu do lesných pozemkov je spoločnosť povinná postupovať podľa § 7 zákona o lesoch a §7 vyhlášky MP SR č. 12/2009 o ochrane lesných pozemkov pri územno-plánovacej činnosti.

Podľa § 59 zákona o lesoch súhlas k návrhu na určenie a rozšírenie dobývacích priestorov, ak sa týkajú lesných pozemkov alebo môžu ovplyvniť funkcie lesov, dáva územne príslušný krajský lesný úrad. Na základe uvedených skutočností preto žiadajú o zaslanie predmetnej správy o hodnotení aj na Krajský lesný úrad v Žiline.

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Liptovskom Mikuláši, (list č. 2012/01790-02/306-MUDr. Hudák z 30.08.2012):

Úrad vydáva záväzné stanovisko, v ktorom z hľadiska ochrany zdravia obyvateľstva súhlasí so správou o hodnotení žiadateľa MŽP SR na stavbu Malužiná – Liptovská Porúbka, ťažba a úprava stavebného kameňa pre navrhovateľa EUROVIA – Kameňolomy s.r.o. Žilina.

V ďalšom v stanovisku sa veľmi podrobne opisuje navrhovaná činnosť hodnotená v správe. V nej sa rieši využívanie lomu Malužiná v hraniciach existujúceho dobývacieho priestoru na ploche na rozšírenie existujúcej ťažby stavebného kameňa v rozsahu presahujúcom 200 000 t/ročne na ploche cca 15 ha a následnú výrobu kameniva. Ťažba navrhovaná v schválenom POPD na roky 2008 – 2019 má byť vykonávaná v rozsahu priemerne 350 000 t/rok (200 000 až 650 000 t/ročne). Navrhovaná činnosť je posudzovaná variantne.

POPD rieši ťažbu v rámci dobývacieho priestoru mimo územie vyčlenené ako biotop európskeho významu na jeho JV okraji. Ťažobná organizácia v súvislosti s plánovanou ťažbou v hraniciach dobývacieho priestoru rieši stred záujmov ťažby s ochranou prírody a krajiny. Pokračovaním ťažby v hraniciach dobývacieho priestoru dôjde k zásahu do biotopu európskeho významu a k prekročeniu hrebeňa postupom lomu. Oba spomínané dôsledky ťažby majú vplyv

na životné prostredie, či už z hľadiska kvality druhovej ochrany a ochrany spoločenstiev (biotopov), alebo z hľadiska kvality scenérie a hodnoty krajiny. Záujmom ťažobnej spoločnosti je riešiť tento stred transparentne a na základe odborných podkladov a odborného dialógu.

Okrem podrobne opísanej technológie ťažby a úpravy surovín stanovisko konštatuje, že potreba vody pre sociálne a čiastočne pitné účely pracovníkov je zabezpečená z vlastnej studne. Voda pre sociálne a pitné účely sa po upotrebení odvádza do žumpy. Zneškodňovanie sa zabezpečuje odvozom cisternou. Potreba technologickej vody je zabezpečená priamo z povrchového toku – Svidovský potok. Táto voda je používaná na kropenie cesty na zmiernenie prašnosti a na skrúpanie hald kameniva. Používanou činnosťou nebudú dotknuté žiadne vodohospodársky využívané vodné zdroje.

Dopravné frekvencie v nadväznosti na navrhovanú činnosť je možné odvodiť na základe uvažovanej ročnej ťažby a ďalších údajov. Na plynulé odvezenie produkcie z celého objemu ročnej ťažby je možné počítať priemerne s 80 dennými výjazdmi NA, celkovo bude prejazdov cca 160 NA denne. Pri nárazových investičných akciách sa počíta s ťažbou max. 650 000 t ročne. Odvoz takejto produkcie zabezpečí cca 155 NA denne, spolu 310 prejazdov NA.

Na posúdenie miery znečistenia ovzdušia bola vypracovaná rozptylová štúdia. Pri jej vypracovaní sa vychádzalo z predpokladu, že pri nárazových investičných akciách v oblasti budovania ciest a diaľnic sa predpokladá s navýšením ťažby až na 650 000 t za rok. Zdrojmi znečisťujúcich látok sú najmä ťažba kameňa, technologická linka a doprava spracovaného kameniva. Podľa záverov rozptylovej štúdie sa činnosť prevádzky lomu v obytnej zástavbe v okolitých obciach podľa výpočtov negatívne prejaví relatívne nízkou prašnosťou. V obytnej zástavbe v obci Malužiná dosahuje príspevok kameňolomu ku krátkodobej koncentrácii PM₁₀ hodnota okolo 13,0 µg.m⁻³, čo je 26% limitnej hodnoty. Obec Malužiná je od kameňolomu vzdialená cca 1400 m. Ťažbou dôjde k zníženiu hrebeňa o 50 m ale toto zníženie neovplyvní znečistenie ovzdušia obce, pretože medzi kameňolom a obcou Malužiná sa nachádza husté pásmo lesa, ktoré úplne odfiltruje zaprášený vzduch. Filtračný efekt lesa nebol pri výpočte zohľadnený.

Zdrojom hluku a vibrácií v procese dobývania a spracovania suroviny a prepravy k odberateľovi sú najmä ťažobná činnosť, odstrelý a trhacie práce veľkého rozsahu (cca 4 clonové odstrelý za mesiac) a trhacie práce malého rozsahu, ťažba a nakládka suroviny strojnými mechanizmami, doprava k primárnemu drviču a vysypávanie, úprava vyťaženej suroviny na technologických zariadeniach (drvenie, triedenie, výsypky) a ťažká nákladná doprava. Mierne vibračné účinky môžu vznikáť v rámci manipulácie so zemnými hmotami najmä pri úprave suroviny, napr. technologických jednotkách drvič, triediče, ukladanie na skládky, nakládka. Vibrácie, ktoré produkujú zariadenia na úpravu a triedenie suroviny, majú bodové pôsobenie a sú v dostatočnej vzdialenosti od obytných zón.

Pre posúdenie akustickej situácie v najbližšej obytnej zóne počas súčasnej prevádzky a po rozšírení lomovej ťažby kameňa bola spracovaná akustická štúdia. Predmetom posudzovania bol vplyv územnej zmeny dobývacieho priestoru na akustické pomery v jestvujúcej bytovej zástavbe Malužiná. Podľa tejto štúdie dominantné zdroje prevádzkového hluku po realizácii navrhovanej činnosti budú produkovať akustické emisie na rovnakej úrovni ako v súčasnosti, pretože sa ich lokalizácia ani miera vyťaženia počas bežnej pracovnej zmeny (smeny) výraznejšie nezmení. Hluk od technologických zariadení lomu nie je v najbližšej obytnej zóne subjektívne počuteľný, predikovaná hladina hluku sa nachádza prakticky pod prahom počutia. Výpočtom stanovená hladina celkového prevádzkového hluku neprekračuje prípustnú hladinu hluku stanovenú pre prevádzkové zdroje hluku v dennom čase. V nočnej dobe bude prevádzka kameňolomu odstavená. Aj po odťažení časti hrebeňa smerom k obci a jeho čiastočnom znížení bude technológia lomu akusticky tienená stenou lomu a v obci nedôjde k významnému zvýšeniu hluku.

Impulzný hluk pri odstreloch je obyvateľmi obce najviac subjektívne vnímaný. Trhacie práce sú však z časového hľadiska ojedinelé (1 – 2 x mesačne) a preto sa na tento hluk nevzťahujú prípustné hodnoty. Maximálna hladina A zvuku pri ojedinelom výskyte nesmie prekročiť v miestach a v čase možného pobytu ľudí hodnotu 118 dB. Rozšírením dobývacieho priestoru je vylúčené, aby bola táto hodnota v obytnej zóne Malužiná prekročená (*poznámka: v navrhovanej činnosti sa nejedná o rozširovanie dobývacieho priestoru*). Na základe uvedeného je možné konštatovať, že navrhovaná činnosť neovplyvní hlukové pomery v posudzovanej obytnej zóne (*poznámka: obytná zóna sa neposudzovala*) a nespôsobí zhoršenie životných podmienok obyvateľstva z hľadiska hluku v porovnaní s jestvujúcim stavom.

Navrhovaná činnosť je posudzovaná vo variantoch založených na postupe ťažobných prác a na technológii úpravy a výroby kameniva. Realizáciou ktoréhokoľvek z uvedených variantov (A a B) dôjde k skvalitneniu výrobného procesu, čo sa odrazí aj na kvalite samotnej produkcie. Zároveň cieľom zásahov do technológie je aj minimalizácia negatívnych vplyvov na životné prostredie (napr. zníženie prašnosti). Z tohto pohľadu autori predpokladajú, že vplyv variantnosti modernizácie technologickej linky na zložky životného prostredia bude na približne rovnakej úrovni

Vo všetkých variantoch sa predpokladá rovnaký objem ťažby (brané ako priemerná ťažba za rok), čo znamená, že vplyvy na ovzdušie, kvalita a pohoda života obyvateľov dotknutej obce Malužiná a vplyvy na povrchovú vodu budú v dôsledku povrchovej ťažby a úpravy vyťaženej suroviny na existujúcich technologických zariadeniach, ich skládkovanie ako aj doprava suroviny a výrobkov približne na rovnakej úrovni. Hlavným rozhodovacím kritériom výberu variantu bude ekonomické hľadisko.

Z porovnania vplyvov navrhnutých variantov 1 a 2 vyplýva, že mierne pozitívnejší vplyv na životné prostredie má realizácia variantu 1. Zásah do biotopov európskeho významu vo variante 2 je významný. Vhodnými spôsobmi rekultivácie podľa súčasných princípov (nový plán rekultivácie), prípadne uskutočnením náhradných výsadiieb je možné tento negatívny vplyv zmierniť. Ťažba v dotknutom území prebieha už niekoľko desaťročí a nie sú preukázané závažné zmeny v biologickej rozmanitosti biotopov. Preto pri dodržaní navrhnutých opatrení autori považujú všetky varianty v dotknutom území za realizovateľné.

Obvodný úrad pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie Liptovský Mikuláš, (list č. 2012/01477-002 z 20.08.2012):

Úrad nemá k predloženej správe o hodnotení žiadne pripomienky. K dopravnému napojeniu stavby bude použitá účelová komunikácia, dopravne napojená na cestu I/72 a stavbou nebude dotknutá žiadna cesta v ich štátnej správe.

Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Liptovskom Mikuláši, (list č. ORHZ – LMI-644/2012 z 27.08.2012):

Okresné riaditeľstvo ako dotknutý orgán po preštudovaní predloženého dokumentu z hľadiska ochrany pred požiarmi nepredpokladá vznik negatívnych vplyvov na životné prostredie.

Obvodný úrad Liptovský Mikuláš, odbor civilnej ochrany a krízového riadenia, (list č. ObÚ-LM-CO-A-2012/06094-002 z 20.08.2012):

Úrad vydáva záväzné stanovisko k predloženej dokumentácii nasledovne: úrad nemá žiadne požiadavky alebo pripomienky z hľadiska civilnej ochrany, ktoré vyplývajú zo zákona o civilnej ochrane obyvateľstva.

Slovenská agentúra životného prostredia, centrum environmentalistiky a informatiky, (list č. CZA 1684/2012 z 31.08.2012):

SAŽP na základe požiadavky vydáva stanovisko, v ktorom podrobne opisuje zaradenie a charakter navrhovanej činnosti. SAŽP nemá k správe o hodnotení pripomienky ani požiadavky.

Záverom sa konštatuje, že ťažbou podľa variantu 2 dôjde k zníženiu hrebeňa o 50 m, ale toto zníženie neovplyvní podľa rozptylovej štúdie znečistenie ovzdušia obce, pretože medzi kameňolom a obcou Malužiná sa nachádza husté pásmo lesa, ktoré úplne odfiltruje zaprášený vzduch. Aj hluková štúdia preukázala, že technológia lomu bude aj po odťažení hrebeňa akusticky tienená stenou lomu a v obci nedôjde k významnému zvýšeniu hluku. Navrhovaná činnosť bude predstavovať približne rovnakú mieru záťaže pre územie ako doteraz. Obec k navrhovanej činnosti dala kladné stanovisko.

Z porovnania vplyvov navrhnutých variantov 1 a 2 vyplýva, že mierne pozitívnejší vplyv má realizácia variantu 1. Zásah do biotopov európskeho významu vo variante 2 je významný. Na druhej strane je lom v činnosti dlhé roky a vyťaženie všetkej suroviny v rámci dobývacieho priestoru je dôležitý faktor. Pri realizácii navrhnutých kompenzačných opatrení a dodržaní všetkých opatrení na elimináciu negatívnych vplyvov na životné prostredie navrhnutých v kap. C.IV považuje SAŽP realizovateľné obidva varianty 1 a 2.

MŽP SR listom z 26.09.2012 si na základe vznesených stanovísk vyžiadalo od navrhovateľa doplňujúce informácie k správe o hodnotení, ktoré boli zaslané na MŽP SR listom navrhovateľa zn. 98-MŽP/Mal/2012/Za z 12.12.2012. V prílohe uvedeného listu sa zaslali doplňujúce informácie k stanoviskám a správe o hodnotení nasledovne:

Vyjadrenie k stanoviskám hodnotiacim správu o hodnotení navrhovanej činnosti „Malužiná – Liptovská Porúbka, ťažba a úprava stavebného kameňa“:

► v správe chýba podrobné vyhodnotenie jednotlivých vplyvov navrhovanej činnosti pre jednotlivé varianty (kapitola C.V Porovnanie variantov).

Vyjadrenie: v kapitole sú vyhodnotené najdôležitejšie vplyvy variantov, založených na postupe ťažobných prác, a to: miera vplyvov na horninové prostredie, miera vplyvov na prvky ochrany prírody, miera vplyvov na štruktúru a scenériu krajiny, vplyv na obyvateľstvo Malužinej v oblasti sociálnych a hospodárskych pomerov. Ostatné vplyvy sú vo všetkých variantoch porovnateľné.

► rozsah hodnotenia určený MŽP SR nebol úplne dostatočne splnený, bod 2.2.5, 2.2.8.

Vyjadrenie: spracovaný bol ideový návrh riešenia rekultivácie, ktorý je súčasťou kap. B.II.8; vzhľadom k tomu, že v súčasnosti ešte nie je definitívne určený realizačný variant, pokladali sme takéto spracovanie za dostačujúce. Po určení realizačného variantu musí navrhovateľ spracovať konkrétny plán rekultivácie pre definitívne určené územie, v ktorom budú zohľadnené zásadné body ideového návrhu. Táto povinnosť navrhovateľovi vyplýva aj z banskej legislatívy. Z pohľadu navrhovanej činnosti sú navrhované opatrenia uvedené v primeranom rozsahu.

► z hľadiska požiadavky nezasahovať do biotopov európskeho významu bola spracovaná štúdia „Analýza stavu biotopov európskeho významu v areáli dobývacieho priestoru Liptovská Porúbka – Malužiná“, ktorá odporúča presné vymedzenie hranice samotného lomu, ako aj biotopov nárazníkovej zóny ešte zachovalých biotopov, ktoré by nemali byť ovplyvnené ťažbou.

Vyjadrenie: v závere predmetnej štúdie (súčasť SOH) sa konštatuje: „Odporúčame presné vymedzenie (pomocou teodolitu resp. presného GPS prístroja) hranice samotného budúceho rozšíreného lomu ako aj hranice nárazníkovej zóny priamo v teréne, kde by sa presne determinovali hranice ešte zachovalých biotopov, ktoré by nemali byť ovplyvnené ťažbou a zóny, ktorá by tlmila bezprostredný vplyv ťažby. Túto nárazníkovú zónu by mali plniť okrajové časti lesného porastu, kde je biotop do určitej miery poškodený resp. zmenený. Obidva biotopy európskeho významu, ktoré sa na lokalite v areáli dobývacieho priestoru vyskytujú predstavujú z hľadiska celkového výskytu na Slovensku (porovnaj Viceníková, Polák 2003) maloplošný a relatívne izolovaný výskyt, pričom na ostatnom území Nízkych Tatier sú tieto biotopy oveľa častejšie a rovnako dobre príp. lepšie vyvinuté. Otázkou teda zostáva, či kompenzačné opatrenia spoločnosti EUROVIA s.r.o., ktoré by mohli vykonať, by neboli z hľadiska biodiverzity a ochrany a zachovania biotopov európskeho významu v Nízkych Tatrách prínosnejšie. Z vlastných skúseností viem, že práve na území Nízkych Tatier došlo v nedávnej minulosti k oveľa

väčším zásahom do biotopov EU významu (napr. zo strany lesníkov za účelom spracovania kalamitného dreva resp. boja proti lykožrútovi, príp. výstavby alebo rekonštrukcie turistických atrakcií) a následne k poškodeniu až zničeniu oveľa cennejších lokalít než predstavujú biotopy v časti dobývacieho priestoru Liptovská Porúbka - Malužiná. Toto však ponechávame na rozhodnutí relevantných kompetentných z príslušných inštitúcií štátnej ochrany prírody.“ – autor štúdie nepokladá zásah do biotopov EV v dobývacom priestore za neprijateľný, pri dodržaní uvedených odporúčaní.

► za neopodstatnené považujeme závery pohľadovej štúdie, ktorá otvorením hrany lomu predpokladá „zlepšenie výhľadu na vzdialenejšie lokality“, čo vzhľadom na scenériu krajiny s otvoreným lomom vs. blízkosť územia NPR Ohnište s 5. stupňom ochrany považujeme za irelevantné.

Vyjadrenie: v pohľadovej štúdii sa riešila situácia od obce Malužiná, kde uvedené závery boli opodstatnené. Situácia od NPR Ohnište nebola v rámci tejto štúdie riešená. Nemáme vedomosť o „viditeľnosti“ lomu z NPR. Pokiaľ to tak je, tak sa len mierne zväčší „viditeľnosť“ existujúceho zásahu do prírody.

► v správe o hodnotení nie je jednoznačne určený optimálny variant, všetky varianty sa považujú za realizovateľné - v skutočnosti sú všetky varianty realizovateľné. Navrhovateľ považuje za optimálny variant „B-2“.

Vyjadrenie: to je fakt (v tlačenej verzii). Sekundárna časť technologickej linky už dokonca bola odstránená a nahradená úplne novou technológiou sekundárneho drvenia a triedenia, čiže z dvoch uvažovaných variantov sa použil síce finančne a technologicky náročnejší (var. B), ale zároveň modernejší a teda šetrnejší k životnému prostrediu, prašnosti, hluku. Variant č. 2 považujeme za optimálny v zmysle racionálneho využitia ložiska, ako o tom hovorí zákon č. 44/1988 o ochrane a využití nerastného bohatstva. Pri povolení ťažby po hranice dobývacieho priestoru sa zaväzujeme dodržať 20 – 25 m zónu, kde banská činnosť nebude vykonávaná, aby sa takto zabránilo negatívnym vplyvom ťažby na plnohodnotne zachované biotopy EV, ktoré sa nachádzajú za hranicou dobývacieho priestoru (v elektronickej verzii stanoviska).

► v závere stanoviska sa ešte uvádza: „KÚŽP v Žiline, vo svojom predchádzajúcom stanovisku doporučoval a stále doporučuje ukončenie ťažby pred dosiahnutím horizontu a začatie rekultivácie už narušeného prostredia. Ide predovšetkým o zásah do biotopov európskeho významu, atakovanie územia NAPANT a NPR Ohnište, nielen z hľadiska narušenia reliéfu a krajinného pohľadu, ale aj prašnosti, hlučnosti. Keďže činnosť trvá, sú dlhodobu zaťažované všetky zložky životného prostredia a povolením ďalšej ťažby by tento stav stále pretrvával.“

Vyjadrenie: navrhovaná činnosť bude realizovaná v hraniciach určeného dobývacieho priestoru – t.j. nedôjde k novému územnému zásahu do územia NAPANT; Prašnosť a hlučnosť, spôsobená ťažobnou činnosťou bola posúdená profesijnými štúdiami. Z grafického zobrazenia ich veľkosti a rozsahu (grafy v citovaných štúdiách, ktoré sú súčasťou správy o hodnotení) je zrejmé, že nepredstavujú negatívny dosah (NPR Ohnište), resp. jeho zvýšenie (NAPANT) na územia ochrany prírody.

Závery vyplývajúce z vyjadrení, stanovísk a verejného prerokovania:

K predkladanej navrhovanej činnosti ako i k správe o hodnotení sa kompetentne vyjadrili všetky dotknuté orgány štátnej správy a samosprávy. Písomné stanovisko obce Malužiná je nepriamo vyjadrené v zápise z verejného prerokovania správy o hodnotení.

Z uvedeného verejného prerokovania nevyplynul žiaden záver, zástupcovia oboch dotknutých obcí Liptovská Porúbka a Malužiná zobrali na vedomie správu o hodnotení a jej výsledky a nevzniesli žiadne pripomienky alebo požiadavky. Obyvatelia obcí, laická alebo inak zainteresovaná verejnosť sa k predmetnej navrhovanej činnosti nijak nevyjadrila.

Ostatné stanoviska dotknutých orgánov štátnej správy vyjadrovali svoj postoj v rámci svojich kompetencií. Z najvýznamnejší postoj zaujíma Krajský úrad životného prostredia v Žilina (č. 2012/01265/Gr z 12.09.2012), ktorý vo svojom vyjadrení zvýraznil svoju podmienku nevykonávať banskú činnosť v lome Liptovská Porúbka – Malužiná za hrebeňom JV od kameňolomu, t.j. rešpektovať hranicu biotopu európskeho významu v celom rozsahu, ktorú uplatnil pri schvaľovaní Plánu otvárky, prípravy a dobývania výhradného ložiska v rámci DP Liptovská Porúbka do roku 2019. Uvedené stanovisko vychádza z predchádzajúcich stanovísk a postojov Správy NAPANT, ktorá vo všeobecnosti sa opiera o údaj existencie výskytu biotopov európskeho významu v rámci DP Liptovská Porúbka a to aj napriek faktu, že uvedené lesné pozemky boli už v predchádzajúcom období trvalo vyňaté z funkcií lesa a zmenené v kategórii ostatné pozemky určené na ťažbu nerastných surovín. Pre overenie tohto stavu boli vyžiadané aj všetky predchádzajúce stanoviská Správy NAPANT, ktoré sa týkali banskej činnosti v DP Liptovská Porúbka ako aj stanoviská predložené k zámeru navrhovanej činnosti.

Ostatné stanoviská nemali zásadnejšie výhrady voči navrhovanej činnosti a ku správe o hodnotení ako aj k záverom z uvedeného hodnotenia.

5. Vypracovanie odborného posudku podľa § 36 zákona

MŽP SR určilo listom č. 435/2013-3.4/jm z 23.01.2013 podľa § 36 ods. 2) zákona za spracovateľa odborného posudku RNDr. Petra Straku, PhD., Fialkové údolie 43, 811 01 Bratislava, zapísaného v zozname odborne spôsobilých osôb na posudzovanie vplyvov činností na životné prostredie pod číslom 398/2006-OPV.

Odborný posudok obsahuje všetky zákonom stanovené náležitosti, vrátane návrhu záverečného stanoviska. Spracovateľ odborného posudku vypracoval odborný posudok na základe predloženej správy o hodnotení ale i dokumentácie zámeru navrhovanej činnosti z roku 2009, doručených stanovísk ako i zo stanovísk priložených ku správe určených k zámeru navrhovanej činnosti. Boli spracované aj všetky ostatné doplnkové informácie a spracovateľ posudku ďalej vychádzal zo zápisu zo spoločného verejného prerokovania obcí Liptovská Porúbka a Malužiná a ostatných doplňujúcich písomných alebo verbálnych informácií, komunikáciou s navrhovateľom, zástupcami ŠOP SR ako aj na základe vlastných informácií. V odbornom posudku uviedol, že spracovaná dokumentácia umožnila dostatočné posúdenie navrhovanej činnosti.

Odporúčania, závery a podmienky z odborného posudku boli využité ako podklad pri spracovaní kapitoly VI.3. záverečného stanoviska - Odporúčané podmienky pre etapu výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti.

IV. Komplexné zhodnotenie vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie vrátane zdravia

Navrhovaná a posudzovaná činnosť je legálnym a logickým pokračovaním banskej činnosti ťažbou melafýru v povrchovom lome, kde sa pre nasledujúcu etapu ťažby do roku 2019 vychádzalo najmä z analógie a hodnotenia súčasných vplyvov ťažby z kvalitatívneho a kvantitatívneho hľadiska a modelovaním týchto vplyvov jej nárazovým zvýšením na hodnoty do 650 000 t ročne. Vychádzajúc zo súčasných parametrov ťažby a jej vplyvov na životné prostredie sa dá prognózovať a zhodnotiť vplyvy z navrhovanej činnosti, teda najmä produkcia znečisťujúcich látok z ťažby a úpravy surovín na zdroji a vplyvy dopravy, ktoré sú vyvolaným prejavom navrhovanej činnosti. Tu sa dá vychádzať z pravidelne meraných a hodnotených údajov a excerpcie prírastkov z externých zdrojov znečistenia a negatívneho vplyvu ako aj aktuálne nameraných dát na zdroji znečisťovania spracovaných pre tento účel. Spracovateľ správy o hodnotení sa sústredil na hlavné okruhy poznaných a predpokladaných vplyvov, ktoré sú podané rutinným spôsobom na dobrej a zodpovedajúcej úrovni v zásade využívajúc dostupné dáta. Mimoriadne veľký priestor sa venuje podrobnému opisu techniky a technológi

ťažby, prípravy a úpravy vyťaženej suroviny, nemenej doprave a ostatným súvisiacim prejavom. Následne sa podrobne rozoberajú jednotlivé vplyvy a dôsledky pričom sa nezakrýva fakt, že sa jedná o ťažbu surovín z povrchu, z otvoreného kameňolomu a takáto činnosť zákonite prináša aj negatíva do svojho okolia. Tieto sú v kontrolovanej miere zákonným prejavom takejto činnosti.

Je nesporné, že navrhovateľ má záujem minimalizovať vplyvy na životné prostredie a krajinu obklopujúcu dobývací priestor Liptovská Porúbka. Preto sa aj viac krát deklaruje záujem navrhovateľa nájsť také riešenie, ktoré vyjde v ústrety požiadavkám životného prostredia a najmä požiadavkám štátnej ochrany prírody, reprezentovanej Správou NAPANTu. Preto sa správa o hodnotení koncentruje aj na ochranu biotopov európskeho významu, ktoré boli verifikované analýzou Botanického ústavu SAV v roku 2010 (Šibík, J., 2010: Analýza stavu biotopov európskeho významu v areáli dobývacieho priestoru Liptovská Porúbka – Malužiná). Na druhej strane a značne tendenčne a kontraproduktívne vyznieva znalecký posudok (Stockmann, V., 2007: Identifikácia biotopov európskeho významu v časti dobývacieho priestoru lomu Liptovská Porúbka – Malužiná). Uvedený posudok aj pre jeho vecné a odborné nedostatky nie je možné brať do úvahy.

Okrem týchto analýz navrhovateľ vychádza aj z ďalších hodnoverných podkladov najmä z rozptylovej štúdie (Hesek, F., 2009) a akustickej štúdie (Plaskoň, V., 2011). Zaujímavým a originálnym príspevkom je pohľadová štúdia (PHOTOMAP, s.r.o., 2011). Je originálnym grafickým vyjadrením postupu ťažby a fiktívnym obrazom krajiny a jej scenérie po prekročení hrebeňa na JV okraji DP. Na vybratých 4 stanovištiach v obci Malužiná a jej okolí sú zachytené zmeny scenérie, ku ktorým dôjde po ukončení ťažby a znížením horského hrebeňa o cca 50 m oproti súčasnosti. Príloha nemá textovú časť a k nej sa viaže text hodnotenia vplyvov na krajinu v kap. C.III.8. Treba však konštatovať, že uvedená grafika nemá veľkú vypovedaciu hodnotu a nie je možné podľa nej hodnotiť vplyvy na krajinu, ktoré tu vzniknú. Ich význam a vplyv je subjektívnym hodnotením ale vôbec sa nedá akceptovať pozitívne zhodnotenie vzniku nových pohľadov na vzdialenejšie horské chrbty.

Problémom ostáva priestorový záber ťažby v navrhovanej a posudzovanej činnosti. Ten je určený výrokom z rozhodnutia Krajského úradu životného prostredia Žilina č. 2007/01366/Ja zo 17.12.2007, ktorým bol vydaný súhlas na predložený POPD v DP Liptovská Porúbka na roky 2008 - 2019 s podmienkou „*nevykonávať banskú činnosť v lome Liptovská Porúbka – Malužiná za hrebeňom JV od kameňolomu, t.j. rešpektovať hranicu biotopu európskeho významu v celom rozsahu*“. Rozhodnutie platí pre schválený POPD do roku 2019. Príloha 13 správy o hodnotení uvádza rozhodnutie o povolení banskej činnosti. Obsahom tejto prílohy je oznámenie o začatí konania povolenia banskej činnosti z 04.12.2007 zvolané OBÚ Banská Bystrica a zápisnica z ústneho pojednávania a miestnej obhliadky vo veci povolenia banskej činnosti z 10.01.2008 a prezenčná listina. Nakoľko z uvedeného zápisu vyplýva, že prítomní účastníci konania neuplatnili pripomienky, námietky či návrhy a nemali námietky voči vydaniu povolenia banskej činnosti a ťažacích prác malého a veľkého rozsahu, rozhodnutie o povolení banskej činnosti bude musieť plne akceptovať uplatnenú podmienku KÚŽP Žilina. Spracovateľ správy o hodnotení preferuje realizáciu variantu kombináciou A/B-1 s čím sa celkom nestotožňuje navrhovateľ a v súčasnosti existuje možnosť uvedené riešenie optimalizovať v súlade s požiadavkami orgánov ochrany životného prostredia a v súlade s legislatívnym a odborným rámcom ako aj v súlade so surovinovou politikou SR a racionálnym využívaním nerastného bohatstva. V rámci Aktualizovanej surovinovej politiky Slovenska pre oblasť nerastných surovín (2007) sa však upravujú podmienky využívania nerastných surovín v kontexte trvalo udržateľného rozvoja, ako aj vplyvov na životné prostredie. Jednou z podmienok je komplexné využívanie už existujúcich a prevádzkovaných (najmä ťažených) ložísk surovín a neotváranie nových ťažobných priestorov pokiaľ to nevyžadujú iné podmienky. Pre navrhovateľa preto neskončil záväzok a povinnosť aj vo vlastnom záujme uvedený problém doriešiť a to najmä spracovaním základného konceptu plánu rekultivácie a sanácie dobývacieho priestoru, prerokovaním možnosti ťažby s optimálnym využitím zásob na ložisku a súčasne aj

požiadavkami štátnej ochrany prírody na minimalizáciu negatívnych vplyvov na prírodné a krajinné prostredie.

Hodnotenie vplyvov na životné prostredie v zásade vychádzalo z porovnávacej metódy a modelovaného hodnotenia jestvujúcej činnosti na pokračujúcu ťažbu. Technologické a technické parametre ťažby a spracovania surovín sa pravdepodobne nebudú výraznejšie odlišovať od súčasnej ťažby a spracovania surovín napriek variantnosti riešenia, kde sa uvažuje s bližšie nešpecifikovanou modernizáciou technologického zariadenia pre spracovanie surovín.

Vplyvy na obyvateľstvo

Vo všeobecnosti sa vplyvy na obyvateľstvo hodnotia z hľadiska priamych vplyvov z ťažby a dopravy nerastnej suroviny a ich sprievodných javov ako sú prašnosť, hlučnosť, vibrácie, exhaláty. Tieto prejavy sú sprievodnými javmi rozpojovania hornín, ich nakladania a vykladania, drvenia, triedenia, spracovania a dopravy. Prevenciou voči týmto vplyvom je dostatočná vzdialenosť vykonávania týchto činností od urbanizovaných sídiel a realizácia zmierňovacích opatrení (kapotáž zariadení a ich technický stav, filtračné zariadenia, odsávanie emisií, kropenie a údržba komunikácií, organizácia práce, zabezpečenie výjazdov na štátnu cestu, ...). Technický stav zariadení je dôležitým kritériom vplyvov. Navrhovaná činnosť nie je novou ale pokračujúcou činnosťou z predchádzajúcich období. V doterajšej činnosti v lome – ťažbe a úprave stavebného kameňa – neboli relevantne preukázané nepriaznivé vplyvy na zdravotný stav obyvateľov v najbližšej obci Malužiná a ani neboli vznesené pripomienky zo strany obyvateľov obce alebo jej oficiálnych zástupcov.

Správa o hodnotení konštatuje, že neboli zistené alebo verifikované také skutočnosti, ktoré by sa mohli vnímať ako rizikové vplyvy na zdravie obyvateľstva. Situácia v pracovnom prostredí, jej hodnotenie a vplyv na zamestnancov v kameňolome je pravidelne monitorovaná bez ohľadu na navrhovanú činnosť.

Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geomorfologické pomery a pôdu

Predmetom posudzovania vplyvov je pokračovanie a rozšírenie ťažby stavebného kameňa, spočívajúce v otváraní a ťažbe existujúceho povrchového lomu na ložisku Liptovská Porúbka – Malužiná, na ďalšej ploche v rámci existujúceho dobývacieho priestoru Liptovská Porúbka. Vplyv navrhovanej činnosti na horninové prostredie je vo všetkých hodnotených variantoch najvýznamnejší. Úbytok horninového prostredia ťažbou v rokoch 2008 – 2019 sa vypočítal v rámci POPD na cca 1 325 800 m³. Ťažbou sa zmení množstvo skryvky ako aj množstvo voľných zásob na ložisku. Množstvo viazaných zásob zostane nezmenené. Pri dodržaní bansko-technických podmienok dobývania sa nepredpokladá vznik geodynamických javov. Obdobie ťažby spôsobí v dotknutom území priestorové aj materiálové zmeny. Na mieste ťažby vznikne prázdny priestor, ktorý bude musieť byť následne rekultivovaný a po ukončení ťažby pripravený na optimálne využitie dohodnuté s vlastními pozemkov. Postupujúcou excerpciou (exploataciou) materiálu z horninového masívu sa v mieste dobývania nevratne bude meniť reliéf a vznikne umelý krajinný novotvar.

V tomto prípade je však otázne hovoriť o charaktere vplyvu, lebo úbytok hornín z geologického prostredia je predmetom navrhovanej činnosti – ťažby nerastných surovín. Tieto sa ďalej spracovávajú na komodity stavebného priemyslu a využívajú spoločnosťou.

Vplyv na ovzdušie a klimatické pomery

Kameňolomy sú zaradené v zmysle prílohy č. 2 vyhlášky č. 356/2010 Z.z. ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší do kategórie 3.10 ako stredný zdroj stacionárneho znečistenia ovzdušia. Pri povrchovej ťažbe stavebného kameňa v lome Malužiná, úprave a zušľachtovaní vydobytých nerastov na existujúcej technologickej linke, ich skládkovaní, pri doprave suroviny v areáli lomu a odvoze výrobkov z lomu dochádza k emisii znečisťujúcich látok do ovzdušia. Určujúcou látkou znečisťujúcou ovzdušie sú tuhé znečisťujúce látky (TZL). Eliminácia emisií TZL v technológii je tiež jedným z dôvodov zamýšľanej

rekonštrukcie technologickej linky. V čase suchého resp. veterného počasia je možné na skrúpanie komunikácií a iných prašných technologických uzlov použiť zavlažovací systém. Vplyvy prevádzky kameňolomu a dopravy na ovzdušie boli vyhodnotené v rozptylovej štúdii (Hesek, 2009). Z jej záverov vyplýva, že komplexné vplyvy na ovzdušie z prevádzky lomu negatívne prejavia relatívne nízkou prašnosťou. Na obytnej zástavbe v obci Malužiná dosahuje tento príspevok ku krátkodobej koncentrácii PM₁₀ hodnotu okolo 13,0 g.m⁻³, čo je 26 % limitnej hodnoty. Obec Malužiná je od kameňolomu vzdialená cca 1400 m. Priame vplyvy sa prejavujú najmä v pracovnom prostredí lomu a spracovateľských liniek a majú v prvom rade dopad na obmedzené prostredie lomu. V suchom teplom počasi je prašnosť z lomu prenášaná vetrom do okolitých lesných porastov podľa morfológie terénu na pomerne veľkú vzdialenosť. Zaprášenosť vegetačných orgánov vegetácie (najmä stromov) sa prirodzene odstráni až pri spláchnutí prachu dažďom.

Iným prejavom je zmena morfológie hrebeňa na JV strane dobývacieho priestoru Liptovská Porúbka. Postupnou ťažbou podľa variantu 2 by došlo k zníženiu tohto hrebeňa o 50 m. Dá sa predpokladať, že v dôsledku zníženia a odlesnenia tohto hrebeňa sa zmení prúdenie vzduchu a tým aj potenciálne krátky prenos prachových častíc až do kontaktu s obcou. To je jav typický pri suchom, teplom a najmä veternom počasi. Istú tlmiacu funkciu tu majú v súčasnosti aj pomerne kompaktné lesné celky medzi dobývacím priestorom Liptovská Porúbka a obcou ale súčasný vzrastlý les sa časom tiež pod vplyvom jeho hospodárskeho využitia zmení a nie je zaručená jeho trvalá existencia v súčasnej podobe.

Plochy bez vegetácie odlišne absorbujú a odrážajú slnečné žiarenie v porovnaní s povrchom pokrytých lesnou vegetáciou. Na odkrytých plochách dobývacieho priestoru Liptovská Porúbka sa môžu prejavovať väčšie výkyvy lokálnej klímy (z hľadiska meteorologického) než je tomu u plôch s vegetačným krytom. V regionálnom meradle je eliminovaný veľkoplošným zastúpením lesných porastov v okolitom pohorí ako aj jeho geomorfológiou a hydrologickým režimom. Štúdia ale neberie do úvahy a nebolo zohľadnené to, že každý les dosiahne svoj klimax z hľadiska optimálnej životnosti a hospodárskej hodnoty a bude vyrábaný. Do úvahy môže pripadať aj možnosť veternej kalamity, v oboch prípadoch sa stratí mitigačný alebo eliminačný filtračný efekt vzrastlého lesa a ochrany obce Malužiná a jej širokého okolia pred emisnými vplyvmi z ťažby.

Nárast ťažby a dopravy nebude tak významný, aby emisie vzniknuté touto činnosťou predstavovali zvýšený vplyv na klimatické pomery v regióne.

Vplyv na vodstvo

Ťažobná činnosť v dobývacieho priestoru Liptovská Porúbka prebieha nad eróznou bázou režimu podzemných vôd. Postupom ťažby na ťažobných rezoch nedôjde k zmene hladiny podzemných vôd ani v širšom okolí dobývacieho priestoru Liptovská Porúbka. V prevádzke lomu sa nachádza studňa z ktorej sa odoberá podzemná voda využívaná ako úžitková voda. Odber vody zo studne nedosahuje hodnoty, ktoré by ovplyvnili režim podzemných vôd.

Z hľadiska možnosti ovplyvnenia kvality podzemných vôd sú rizikové všetky činnosti, pri ktorých dochádza k manipulácii a skladovaniu rôznych nebezpečných látok (napr. oleje, nafta). Zdrojmi znečistenia môžu byť dopravné mechanizmy, nádrž na PHM jej manipulačná plocha, sklad olejov, netesnosť žumpy. V štandardných prevádzkových podmienkach nedochádza ku kontaminácii podzemných vôd. Ku kontaminácii by mohlo dôjsť v havarijných situáciách, napr. havarijným únikom ropných látok. Na riešenie takýchto situácií sú spracované bezpečnostné a havarijné predpisy, na základe ktorých sa riešia vzniknuté situácie technického a technologického ale aj ľudského zlyhania.

Odkanalizovanie splaškových vôd z prevádzky je riešenie do žumpy, ktorá je na zmluvnom princípe pravidelne čistená podľa platných predpisov (pripravuje sa prevádzka vlastnej ČOV).

SZ hranicou dobývacieho priestoru Liptovská Porúbka preteká povrchový tok – Svidovský potok. Do povrchového toku sa dostávajú splachy z prístupovej komunikácie. Pri regulárnej prevádzke všetkých mechanizmov, pohybujúcich sa po prístupovej ceste, nie je predpoklad znečistenia povrchových vôd. Ku kontaminácii povrchovej vody by mohlo dôjsť len v prípade nepredvídaných okolností – havárie, a pod.

Emisia hluku

Zdrojom hluku sú trhacie práce, spracovateľské linky drevenia a triedenia surovín, doprava v rámci areálu lomu a ťažká nákladná doprava. Parametre hluku sa v prevádzke lomu merajú a hodnotia pravidelne najmä z ohľadom na kvalitu pracovného prostredia. Pre aktualizáciu hlukového impaktu v obci Malužiná bola spracovaná akustická štúdia (Plaskoň, 2011). Táto štúdia a modelovanie sa týkala najmä prírastku hluku z nákladnej dopravy v obytnej zóne obce Malužiná na jej dolnom (severnom) okraji, čo súčasne predstavuje najbližšiu obytnú zónu k prevádzke lomu.

Meranie akustického výkonu jednotlivých zdrojov hluku vrátane dopravy sa vykonalo počas bežnej prevádzky. Bola vypočítaná analytická hluková mapa a zároveň bola spočítaná aj imisná hladina prevádzkového hluku na okraji obytnej zóny v obci Malužiná. Hladina hluku pri prepočítaní na úroveň priemernej ročnej ťažby v navrhovanej činnosti je nasledovná:

prevádzkový hluk v lome	15,0 dB
doprava	21,5 dB
celková prevádzka lomu	22,4 dB

Výpočtom určená hladina prevádzkového hluku v okrajovej najbližšej obytnej zóne obce Malužiná neprekračuje prípustnú hladinu hluku stanovenú pre prevádzkové zdroje hluku v dennom čase.

Aj keď sa akustická štúdia nezaobrá hlukovým modelovaním v prípade maxima ťažby, ten sa dá modelovo adekvátne zdvojnásobiť. Ani v tomto prípade však nedôjde k takému prírastku hluku, ktorý by prekročil stanovené limity. V nočnej dobe (a často krát aj v zime) je prevádzka kameňolomu odstavená.

Hluk a hlukový impakt z jednotlivých odstrelov v lome nie je osobitne riešený pre navrhovanú činnosť. Tento bude identický tak, ako je v súčasnosti zaznamenávaný a modelovaný len na základe pomeru veľkosti trhavín, charakteru ťažobného odstrelov a základných fyzikálnych vlastností hornín. Trhacie práce sú však z časového hľadiska ojedinelé (cca 1 – 2 krát mesačne, nárazovo do 5) a preto sa na tento impulzný hluk nevzťahujú prípustné hodnoty.

Podobne ako pri rozširovaní prachových emisií, zostava nezodpovedaná otázka straty tlmiaceho účinku morfológie hrebeňa, ktorý by sa pri variante 2 mal znížiť o cca 50 m oproti súčasnosti. Je nesporné, že lesom porastený hrebeň má svoje tlmiace účinky pri impulzoch odstrelov v smere na obce Malužiná a preto je možné predpokladať aj zníženie efektu tlmenia impulzného hluku v čase odstrelov a rozpájania surovín v lome. Jeho znížením sa dá len predpokladať aj adekvátne zníženie jeho tlmiacich účinkov.

Vplyv dopravy z lomu

Doprava a preprava komodít z lomu sa rieši nákladnými autami zákazníkov navrhovateľa. Vjazd a výjazd vozidiel (nákladných aut rôznej tonáže) na štátnu cestu I/72 je zabezpečený existujúcou vedľajšou spevnenou komunikáciou pod obcou Malužiná. Spojenie týchto ciest je vyznačené dopravným značením. Dopravný prírastok z navrhovanej činnosti sa odvíja od súčasného stavu, keď ťažba občasne prekročí aj očakávaný priemer výkonu ťažby v navrhovanej činnosti. Pri takomto objeme ťažby je možné počítať s 80 denným výjazdom, t.j. 160 prejazdov aut denne. 90% naložených aut smeruje po hlavnej ceste I/72 smerom na sever. Pri maxime očakávanej ťažby sa logicky ale krátkodobo tento počet prejazdov zvýši na cca 310 denne. K tomu adekvátne sa zvýšia aj negatívne vplyvy z dopravy – najmä hluk, emisie,

prašnosť ale aj zníženie bezpečnosti na ceste a kolízne situácie, zhoršenie kvality pobytu v prírodnom prostredí, plašenie alebo zranenie prebiehajúcej zveri a celkový nepríjemný dojem zo vstupu do národného parku z Liptovskej kotliny.

Produkcia odpadov

Navrhovaná činnosť nebude produkovať nové odpady, ktoré by mohli mať negatívne vplyvy na životné prostredie. Menšie množstvo odpadov vzniká pri technologickej údržbe strojných zariadení a vo veľmi malej miere aj zmesový komunálny odpad zo sociálno-administratívnej časti činností navrhovateľa. Tento odpad je riešený v súlade s platnými predpismi vrátane zabezpečeného dočasného skladu nebezpečného odpadu.

Vplyvy na chránené územia

Navrhovaná činnosť sa nachádza mimo chránených území podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v platnom znení. To sa týka jednak národnej sústavy ako aj sústavy chránených území európskeho významu. Na druhej strane nedá sa jednoznačne ignorovať alebo negovať vplyv na okolité chránené územia. Ponad dobývací priestor Liptovská Porúbka prelietava vtáctvo, ktoré je predmetom ochrany CHVÚ018 Nízke Tatry a je ovplyvnený celkový vzhľad NAPANT pri vstupe do Bocianskej doliny ako jedná z hlavných vstupných dolín do národného parku, prašnosť z lomu dosahuje aj na porasty v blízkej národnej prírodnej rezervácii a do území európskeho významu sústavy NATURA 2000 a podobne.

Celkovo je však možné konštatovať, že nie je verifikovaný priamy vplyv na chránené územia a ich predmet ochrany.

Vplyv na chránené druhy a biotopy

Vplyv na faunu a flóru dotknutého územia v miestach novej otvárky povrchovej ťažby bol a bude v krátkodobom horizonte bezpochyby deštruktívny. Je to však právne vyčlenený priestor na ťažbu a teda aj deštrukciu povrchu ťažbou a vyťaženie nerastných surovín. Táto činnosť sa tu realizuje už niekoľko desaťročí. Vzhľadom k tomuto faktoru sa dá predpokladať, že cez dobývací priestor Liptovská Porúbka nevedú migračné ťahy alebo biokoridory chránených druhov živočíchov. Výrubom a odlesnením zaniknú aj existujúce hniezdné a reprodukčné možnosti pre živočíchy viazaných na lesný porast, odstránením pôdnej skrývky dôjde k likvidácii prirodzených stanovišť drobných cicavcov a pôdny hmyz. Nie sú však známe výskytu chránených druhov živočíchov v priestore dobývacieho priestoru Liptovská Porúbka.

Pri realizácii variantu 2, pri ktorom bude možné vyťažiť všetky zásoby určené na ťažbu, dôjde k zásahu do biotopov európskeho významu. Biotopy európskeho významu, ktoré sa na lokalite vyskytujú, predstavujú z hľadiska celkového výskytu na Slovensku (porovnaj Viceníková, Polák 2003) maloplošný a relatívne izolovaný výskyt, pričom na ostatnom území Nízkych Tatier sú tieto biotopy plošne rozšírené a dominantné.

Jedná sa o biotopy európskeho významu:

Ls4 Lipovo-javorové sutinové lesy (9180)

Ls5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy (9130)

Tieto dva hlavné druhy biotopov boli precízne opísané v štúdii „Analýza stavu biotopov európskeho významu v areáli dobývacieho priestoru Liptovská Porúbka – Malužiná“ (Šibík, 2010; Botanický ústav SAV Bratislava). Autor štúdie vykonal prieskum a výskum danej lokality v lete 2010 a postupoval podľa vedeckých kritérií a všeobecne uznávanej metodiky ekososozologického zhodnotenia biotopov (Stanová, Valachovič, 2002 a iné). Okrem vlastných terénnych poznatkov boli využité aj dostupné podklady najmä zo strany Správy NAPANT. Uvedené biotopy nie sú z hľadiska predmetu štátnej ochrany prírody právne chráneným objektom.

Vplyvy na krajinu

Povrchový lom je výrazným zásahom do krajiny, mení sa jej scenéria, štruktúru a jej využívanie. Realizácia variantu 2 navrhovanej činnosti dosť zásadne zmení súčasnú štruktúru a scenériu krajiny v dotknutom území nakoľko zasiahne hrebeň, ktorý vizuálne oddeľuje lom od Bocianskej doliny z pohľadu od Malužinej. Variantom 1 ostane tento hrebeň nedotknutý.

Krajinný obraz je dlhodobým pôsobením ťažobnej činnosti v lome trvalo narušený a ostro kontrastuje s prilahlými lesnými plochami. Podľa názoru spracovateľa správy o hodnotení zachovanie krajinného rázu, kvality okolitých súčasných biotopov a spoločenstiev bude závisieť od kvality a spôsobu rekultivácie antropogénne narušeného územia.

Navrhovateľ dal v tejto súvislosti spracovať pohľadovú štúdiu, ktorá zohľadňuje zmeny krajinného scenéria po prekročení hrebeňa ťažbou. Treba však konštatovať, že uvedená grafika nemá veľkú vypovedaciu hodnotu a nie je možné podľa nej hodnotiť vplyvy na krajinu, ktoré tu nesporne vzniknú. Textový komentár k tejto štúdii je irelevantný.

Vplyv na územný systém ekologickej stability

Činný lom predstavuje rušivý prvok v územnom systéme ekologickej stability. Pôsobí však už dlhodobo a je predpoklad, že migračné biotické spoločenstvá sú na uvedený stresový faktor v území už čiastočne prispôsobené. Vlastný dobývací priestor Liptovská Porúbka je vyňatý v dokumentácii ÚSES.

Vplyvy na iné chránené územia a ich ochranné pásma

Dobývací priestor Liptovská Porúbka sa nachádza v chránenej vodohospodárskej oblasti Nízke Tatry. Činnosť lomu neovplyvňuje existenciu žiadnych vodárenských zdrojov pitných vôd a ani ich ochranných pásiem. Iné osobitne chránené územia nie sú navrhovanou činnosťou dotknuté.

Predpokladané vplyvy presahujúce štátne hranice

Pri realizácii navrhovanej činnosti vzhľadom na jej umiestnenie a charakter nebude dochádzať ku vzniku vplyvov presahujúcich štátne hranice.

Ostatné vplyvy

V rámci hodnotenia vplyvov sa spracovateľ dotkol všetkých ostatných potenciálnych vplyvov vychádzajúc najmä z prebiehajúcej ťažby a jej dôsledkov a prejavov. Okrem vyššie uvedeného boli zhodnotené vplyvy na kultúrne a iné hodnoty nehmotnej povahy. Nebolo zistené žiadne ani potenciálne ovplyvnenie uvedených prvkov životného prostredia alebo hodnôt. Neboli verifikované žiadne iné negatívne vplyvy z navrhovanej činnosti, ktoré by boli iné ako vplyvy generované z jestvujúcej činnosti.

Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov

V správe o hodnotení sú dokladované všetky zistené vplyvy na životné prostredie a zdravie obyvateľstva a z nich prognózované očakávané vplyvy z navrhovanej činnosti. V osobitnej situácii, keď sa ťažba približí k jej možnému maximu sa tieto vplyvy priamoúmerne znásobujú, nikdy však nepredstavujú neočakávané alebo extrémne, resp. z hľadiska miery ich účinku neprijateľné vplyvy na prírodné a životné prostredie a zdravie obyvateľstva. Ďalej sa konštatuje, že antropogénne zaťaženie dotknutého územia je aj v súčasnosti relatívne vysoké aj keď s rôznym stupňom intenzity. V priestore ťažby prebieha klasická ťažobná priemyselná činnosť už viacero rokov, ktorá prakticky vplýva na všetky zložky životného prostredia.

V zásade sa predpokladá, že predpokladané vplyvy navrhovanej činnosti budú identické alebo svojou intenzitou blízke tým, ktoré sa generujú pri súčasnej prebiehajúcej ťažbe v lome a spracovania nerastných surovín. To sa týka najmä produkcie emisií z ťažby a úpravy surovín a ich prepravy. Medzi najväčšie dôsledky ťažby nerastných surovín vo všeobecnosti patrí vytvorenie veľkých vyťažených priestorov na povrchu. Ďalšími nepriaznivými dosahmi na životné

prostredie sú odvodňovanie horninových komplexov, zníženie výdatnosti využívaných zdrojov podzemnej vody, nahromadenie veľkého množstva zostatkových materiálov s obsahom kontaminantov na haldách a s tým súvisiaca kontaminácia povrchových a podzemných vôd.

Problémom preto ostal priestorový záber ťažby v navrhovanej a posudzovanej činnosti. Ako je uvedené vyššie, určujúci výrok je meritórne a záväzne uvedený v rozhodnutí Krajského úradu životného prostredia Žilina č. 2007/01366/Ja zo 17.12.2007, ktorým bol vydaný súhlas podľa predloženého POPD v DP Liptovská Porúbka na roky 2008 - 2019 s požiadavkou nevykonávať banskú činnosť v DP Liptovská Porúbka za hrebeňom JV od kameňolomu, t.j. rešpektovať hranicu biotopu európskeho významu v celom rozsahu. Uvedené rozhodnutie plne reflektuje stanoviská prezentované Správou NAPANT. Riešenie tohto problému je určené podmienkami záverečného stanoviska.

Priestorová syntéza kumulatívnych vplyvov na životné prostredie a komplexné posúdenie očakávaných vplyvov je uvedené v kap C.III.17 (str.74). Toto hodnotenie vychádza najmä z jestvujúcej činnosti modelovaním na zvýšenú aktivitu narastaním objemu ťažby a plošného záberu. Takto sú v správe všeobecne identifikovanými negatívnymi vplyvmi a dôsledkami na životné prostredie a zdravie obyvateľstva uvedené:

- vytvorenie nových veľkých vyťažených priestorov na povrchu a existencia neprirodzeného, z hľadiska scenérie konfliktného umelého novotvaru v kontaktnej blízkosti národného parku a pri trase jedného z dominantných vstupov do parku,
- v prípade variantu 2 odstránenie a zlikvidovanie plochy dvoch druhov biotopov európskeho významu, lesných ekosystémov a s nimi spojených stanovištných habitátov pre vtáctvo a zver a na tento ekosystém viazaných druhov živočíchov a ich topických nárokov,
- v prípade variantu 2 zníženie hrebeňa oddelujúceho ťažbu a jej vplyvy od obce Malužiná a zníženie tlmiaceho efektu geomorfológie a vegetácie,
- na zdravotný stav vegetácie v okolí DP Liptovská Porúbka bude naďalej pôsobiť prašnosť,
- vplyvy na ovzdušie znečisťujúcimi látkami najmä lokálneho charakteru budú minimalizované technologickými úpravami strojných zariadení,
- riziko kontaminácie povrchovej a podzemnej vody.

V závere priestorovej syntézy sa uvádza, že navrhovaná činnosť je hodnotená so snahou o maximálne zladenie požiadaviek ochrany prírody a požiadaviek využitia nerastného bohatstva v území. Navrhovanou činnosťou nedôjde k prekročeniu ekologickej únosnosti prostredia a navrhovaná činnosť sa dá zosúladiť so záujmami štátnej ochrany prírody. Z uvedeného vyplýva, že správa o hodnotení preferuje riešenie variantom 1 a teda v navrhovanom období nezasahovať do časti DP Liptovská Porúbka, kde sa indikoval výskyt biotopov európskeho významu v intenciách cit. požiadavky KÚŽP Žilina. Len ťažko sa však dá očakávať, že v budúcnosti sa stav týchto biotopov zmení po ekosozologickej, ekologickej alebo právnej stránke tak, aby bolo možné do nich zasiahnuť. Podobne nie je možné očakávať dôvody na zmenu odborne podloženého postoja štátnej ochrany prírody, resp verejného záujmu na ochrane prírody a krajiny.

Záverom možno konštatovať, že komplexné zhodnotenie vplyvov na životné prostredie a zdravie obyvateľstva vychádzalo zo štandardného a rutinného zhodnotenia súčasnej prevádzky v lome pričom však ale nebol dôslednej doriešený právny aspekt riešenia variantnosti plošného zásahu ťažby a tak sa prejudikoval výrok správneho orgánu štátnej správy, ktorý prevzal odborný názor Štátnej ochrany prírody – Správy NAPANT. Neboli zistené žiadne očakávané prírastky negatívnych vplyvov na zložky životného prostredia. Navrhovateľ a spracovateľ správy vo vzájomnej súčinnosti deklarovali navrhovanú činnosť zosúladiť so záujmami štátnej ochrany prírody a navrhované opatrenia sú v súlade s ich požiadavkami. Na základe uvedeného možno konštatovať, že komplexné zhodnotenie vplyvov a navrhovaných

riešení a opatrení uvedených v správe je zodpovedajúce a poskytuje dostatočnú sumu poznatkov na konečné riešenie a povolenie navrhovanej činnosti tak, ako to bude uvedené vo výroku záverečného stanoviska MŽP SR.

VI. ZÁVERY

1. Záverečné stanovisko k navrhovanej činnosti

Posudzovaná navrhovaná činnosť, ktorou je pokračovanie ťažby melafýrov v ploche DP Liptovská Porúbka, lom Malužiná v objeme do 350 000 ton ročne pre rôzne stavebné účely a zhodnotenie jej vplyvov na životné prostredie a zdravie obyvateľstva tak, ako to predkladá správa o hodnotení „**Liptovská Porúbka – Malužiná, ťažba a úprava stavebného kameňa**“, spracovaná riešiteľským kolektívom spoločnosti ENVIGEO a.s. Banská Bystrica v lete 2012, splnila svoj účel a umožnila relevantné posúdenie navrhovanej činnosti v rámci procesu posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie a zdravie obyvateľstva podľa zákona. Vyhodnotená správa bola spracovaná na kvalitnej úrovni v intenciách zákona a poskytla podrobný prehľad o navrhovanej činnosti a jej vplyvov na životné prostredie a zdravie obyvateľstva

Na základe uvedeného MŽP SR, odbor environmentálneho posudzovania ako príslušný orgán podľa zákona

o d p o r ú č a

realizáciu navrhovanej činnosti „Liptovská Porúbka – Malužiná, ťažba a úprava stavebného kameňa“ za predpokladu kontrolovaného splnenia podmienok záverečného stanoviska uvedených v bode VI/3.

2. Odporúčaný variant

Na základe záverov komplexného posúdenia navrhovanej činnosti podľa zákona sa pre realizáciu odporúča variant 1, kde sa uvažuje s ťažbou len po hranicu výskytu biotopov európskeho významu, pričom, ďalej je pre navrhovanú činnosť možné odporučiť obidva subvarianty technológií úpravy a výroby kameniva a to subvariant A – rekonštrukcia a modernizácia časti technologickej linky ako aj subvariant B – výmena časti technologickej linky a nahradenie novým zariadením.

3. Odporúčané podmienky pre etapu prípravy a realizácie navrhovanej činnosti

Na základe hodnotenia vplyvov navrhovanej činnosti, navrhovaných opatrení uvedených v správe o hodnotení, odborného posudku vypracovaného podľa § 36 zákona, stanovísk k zámeru a zvážení možných vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie, sa požaduje riešenie navrhovanej činnosti zabezpečením nasledujúcich podmienok a opatrení:

1. Pri ťažbe dodržiavať osobitne schválený POPD a tento dokument doplniť o plán morfolologickej, krajinskej a biologickej rekultivácie;
2. Používať ťažobné, spracovateľské a dopravné mechanizmy vo vyhovujúcom technickom stave pravidelne kontrolovanom oprávnenou servisnou organizáciou;
3. Optimalizovať harmonogram nákladnej dopravy z lomu na štátnu cestu tak, aby aj pri extrémnej a nárazovej zvýšenej ťažbe nedochádzalo ku kolíznym situáciám na ceste I/72;
4. Zabrániť znečisteniu štátnej cesty blatom a samotným kamenivom;
5. Zabrániť prieniku ropných látok do podlažia a do podzemných a povrchových vôd;
6. Zabezpečiť opatrenia na zníženie prašnosti pri postupe ťažobných prác – znížiť prašnosť pri doprave vyťaženej suroviny k drviču polievaním účelových komunikácií v lome

technologickou vodou, polievaním znížiť prašnosť aj na ostatných možných prevádzkach osobitne v suchých a veterných obdobiach;

7. Znižovať prašnosť suchého spracovania vyťaženej suroviny (primárneho drvenia) použitím zvlhčovania suroviny pred drvením vodou z hadicového rozvodu, prípadne výmenou primárneho drviča za modernejší, so zabudovaným zvlhčovaním;
8. Pravidelne modernizovať a inovovať technológiu ťažby a následnej úpravy s ohľadom na minimalizáciu nepriaznivých vplyvov na životné prostredie;
9. Nevytvárať v samotnom lome ako aj celom dotknutom území environmentálne záťaže a minimalizovať povolené nakladanie s nebezpečným odpadom;
10. Pri prevádzke úpravárenskej linky ako hlavného zdroja hluku dbať, aby hlukové emisie neprekračovala najvyššie prípustné hodnoty dané pre pracovné prostredie;
11. V zmysle platného havarijného plánu zabezpečiť dostupnosť nevyhnutného materiálového a technického vybavenia pre potreby prípadnej sanácie nepriaznivej udalosti;
12. Pri postupe ťažby dodržiavať stabilné sklony lomových stien, generálne uhly stien lomu, sklony pracovných plošín, výšky ťažobných rezov, aby sa predišlo potenciálnym svahovým pohybom, uvoľňovaniu blokov, zosuvov alebo svojoľnej deformácii a destabilizácii stien lomu;
13. Predchádzať splavovaniu skrývkových zemín a kameniva skrývaním skrývkových vrstiev v dostatočnom predstihu;
14. Zabrániť pádu zveri cez hranu lomovej steny, hranicu DP riadne vyznačiť v lese a na nebezpečných miestach aj ohradiť pletivom.
15. V spolupráci so Správou NAPANT a ďalšími prizvanými nezávislými odborníkmi presne vymapovať plochu výskytu biotopov európskeho významu v rámci DP a túto plochu zaviesť do databázy biotopov v rámci ŠOP SR;
16. Presne vyznačiť JV hranicu DP a explicitne definovať hodnoty potenciálneho výskytu, stavu a hodnoty biotopov európskeho významu vo vnútri plochy DP;
17. Vyčleniť plochu medzi JV hranicou DP s verifikovaným výskytom biotopov európskeho významu a predpokladaným ťažobným rezom najvyššej etáže, túto plochu súčasne využiť ako ochrannú plochu zabraňujúcej prieniku osôb a zveri do nebezpečnej blízkosti lomových stien (napr. aj umiestnením vhodného oplotenia);
18. Zadať spracovanie odborne spôsobilou osobou podklad pre morfológickú, krajinársku a biologickú rekultiváciu s dôrazom na prirodzenú schopnosť daného priestoru rýchleho ekosystémového samovývoja a prirodzenej revitalizácie lomových stien a celého priestoru po ukončení ťažby a odstránení a zahľadení následkov ťažby a ťažobných zariadení. Podmienkou bude zabezpečiť vodozádržnú schopnosť rekultivácie a priebežný prirodzený vznik pôdneho substrátu na skalnatých priestoroch. Spracuje sa postup vytvorenia podmienok a dokumentácie asistovanej revitalizácie a ekologickej reštaurácie daného priestoru. Konečným výsledkom bude plán rekultivácie – iniciálna etapa, ktorý sa v danom období predloží na prerokovanie a schválenie, iniciálna etapa plánu rekultivácie bude základom komplexného plánu rekultivácie, ktorý sa spracuje v zmysle platných predpisov pre obdobie ukončovania ťažby v jednotlivých ťažobných rezoch počas daného obdobia POPD a následných období banskej činnosti v DP;
19. Navrhovateľ bezodkladne zabezpečí všetky ďalšie potrebné úkony vedúce k legalizácii administratívnej zhody súvisiacich s racionálnym využitím ložiska a navrhovaných opatrení pre dané obdobie;
20. Navrhovateľ sa dohodne so Správou NAPANT na spoločných aktivitách v okolí DP, ktoré synergicky povedú k zlepšeniu stavu prírodného a krajinného prostredia a ekologickej

diverzity a eliminujú negatívne vplyvy na okolité chránené územia a krajinné prvky. Tieto aktivity sa prenesú do dohody o vzájomnej spolupráci s predpokladom účinnosti najneskôr od roku 2014 a stanú sa súčasťou spoločných aktivít nadväzujúcich na zahľadzovanie následkov ťažby v DP;

21. Zabezpečí sa priebežný monitoring vplyvov ťažby nerastných surovín na chránené územia, biologickú diverzitu a lesné biotopy v okolí DP a miery účinkov spoločných aktivít podľa predchádzajúceho bodu opatrení;
22. Zabezpečí sa priebežná kontrola vytvárania požadovanej konečnej morfológie záverných štruktúr lomu tak, aby sa následne a kontinuálne umožnila jeho prirodzená revitalizácia.

Navrhovateľ je zodpovedný za všetky negatívne dopady jednak na životné a pracovné prostredie ako i možné technologické poruchy a problémy vedúce k ohrozeniu jednotlivých zložiek životného prostredia, ktoré neboli rozpracované v zámere a ktoré môžu vzniknúť rôznymi aj neznámymi faktormi alebo porušením technologickej alebo pracovnej disciplíny.

4. Odôvodnenie záverečného stanoviska vrátane zhodnotenia písomných stanovísk

Záverečnému stanovisku k navrhovanej činnosti, ktorou je pokračujúca ťažba melafýrov v DP Liptovská Porúbka predchádzalo podrobné zhodnotenie vplyvov jestvujúcej ťažby v otvorenom povrchovom lome Malužiná, kde sa dlhodobo vykonáva banská činnosť. Modelovaním vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie doložené správou o hodnotení vplyvov na životné prostredie a zdravie obyvateľstva ako aj priloženými stanoviskami dotknutých orgánov povoľovacieho konania sa konštatuje, že navrhované pokračovanie ťažby neprinesie iné vplyvy na životné prostredie a zdravie obyvateľstva, ktoré by boli výrazne odlišné od súčasných vplyvov zákonite sprevádzajúcich ťažobnú činnosť. Navrhovateľ deklaroval ústretovosť voči záujmom štátnej ochrany prírody a preto sa zaviazal do doby optimalizácie riešenia nezasahovať do biotopov európskeho významu, ktoré sa nachádzajú v rámci DP Liptovská Porúbka. Je predpoklad, že navrhovateľ v budúcnosti vstúpi do konania vedúceho k optimalizácii riešenia navrhovanej činnosti tak, aby sa našla zhoda so všetkými záujmami.

Celkovo bolo na MŽP SR, odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie doručených 17 písomných stanovísk dotknutých subjektov k správe o hodnotení, zápis z verejného prerokovania, petícia občanov a ostatné doplnkové informácie a stanoviská k zámeru. Podkladom pre záverečné stanovisko je aj odborný posudok.

Navrhnuté podmienky a opatrenia na ochranu životného prostredia a zdravia obyvateľstva sú uvedené v kapitole VI/3 záverečného stanoviska a podmieňujú ďalší postup navrhovateľa.

5. Požadovaný rozsah poprojektovej analýzy

Na základe ustanovení § 39 zákona je ten, kto vykonáva navrhovanú činnosť, povinný zabezpečiť jej sledovanie a vyhodnocovanie, najmä:

1. systematicky sledovať a merať jej vplyvy,
2. kontrolovať plnenie podmienok určených pri povolení činností a vyhodnocovať ich účinnosť,
3. zabezpečiť odborné porovnanie predpokladaných vplyvov uvedených v správe o hodnotení so skutočným stavom.

Osobitne sa požaduje optimalizovať ďalší postup v banskej činnosti a zabezpečiť permanentný monitoring vplyvov ťažby na okolité prírodné prostredie s dôrazom na lesné biotopy obklopujúce DP Liptovská Porúbka a na územia európskeho významu, na ktoré môže banská činnosť mať negatívny vplyv.

Rozsah a lehotu sledovania a vyhodnocovania určí podľa § 39 ods. 2 povoľujúci orgán, ak ide o povoľovanie navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov s prihliadnutím na toto záverečné stanovisko.

Na základe vyhodnocovania výsledkov monitorovania je podľa § 39 ods. 3 zákona

navrhovateľ v prípade, že skutočné vplyvy navrhovanej činnosti sú horšie než sa uvádzajú v dokumentácii, povinný zabezpečiť účinné opatrenia na zosúladenie skutočného vplyvu a stavu s údajmi uvedenými v posudzovanej dokumentácii a v súlade s podmienkami uvedenými v rozhodnutí o povolení činnosti podľa osobitných predpisov.

6. Informácia pre povoľujúci orgán o zainteresovanej verejnosti

Zainteresovaná verejnosť je podľa § 24 zákona verejnosť, ktorá má záujem alebo môže mať záujem na postupoch environmentálneho rozhodovania. Medzi zainteresovanú verejnosť patrí najmä fyzická osoba podľa § 24a zákona, právnická osoba podľa § 24b alebo § 27 zákona, občianska iniciatíva podľa § 25 zákona a občianske združenie podporujúce ochranu životného prostredia podľa § 26 zákona.

Zainteresovaná verejnosť má podľa § 27a zákona právo aktívnej účasti pri príprave a povoľovaní navrhovanej činnosti, a to v celom priebehu procesu posudzovania vplyvov až do vydania rozhodnutia o povolení navrhovanej činnosti.

V procese tohto posudzovania nebolo predložené žiadne stanovisko, petícia alebo žiaden iný prejav verejnej vôle zo strany zainteresovanej verejnosti.

VII. POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV

1. Spracovatelia záverečného stanoviska

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky

Odbor environmentálneho posudzovania

Mgr. Jana Miklasová

v spolupráci s

Regionálnym úradom verejného zdravotníctva so sídlom v Liptovskom Mikuláši.

2. Potvrdenie správnosti údajov

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky

Odbor environmentálneho posudzovania

RNDr. Gabriel Nižňanský

riaditeľ odboru environmentálneho posudzovania

3. Miesto a dátum vydania záverečného stanoviska

Bratislava 14.06.2013